

KOHKYPC 2023

Трапиу Дниестра

Culorile Nistrului

Colours of the Dniester

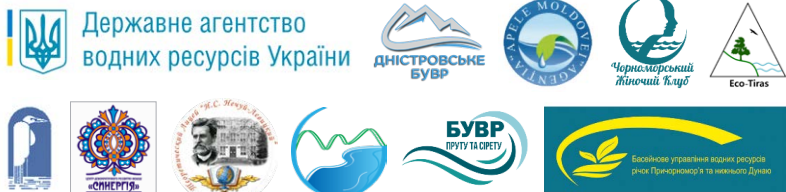
Arbapereu Dniestru

Басейновий конкурс творчості «Барви Дністра» у 2023 році організовано у партнерстві з Ediția 2023 a concursului de creativitate „Culorile Nistrului” a fost organizată în parteneriat cu

Бассейновый конкурс творчества «Акварели Днестра» в 2023 году организован в партнерстве с

The 2023 edition of the basin-wide contest of creativity “Colours of the Dniester” was organized in partnership with

та за фінансової підтримки від
și cu sprijinul financiar al
и при финансовой поддержке от
and with the financial support from the

Ця публікація була підготовлена з оригінальних матеріалів, наданих авторами, і не редагувалася редакцією ОБСЄ. Відповідальність за висловлені думки і погляди несуть автори, і вони не обов'язково відображають позицію ОБСЄ, місії або її держав-учасниць. Ні ОБСЄ, ні місії, ні її держави-учасниці не несуть жодної відповідальності за наслідки, які можуть виникнути внаслідок використання цієї публікації. Ця публікація не стосується питань відповідальності, юридичної чи іншої, за дії чи бездіяльності з боку будь-якої особи. Використання конкретних позначень країн або територій не передбачає жодних суджень видавця, ОБСЄ, щодо правового статусу таких країн або територій, їхніх органів влади та інституцій або делімітації їхніх кордонів.

Această publicație a fost pregătită pe baza materialului original prezentat de autor și nu a fost editată de redacția OSCE. Opiniile exprimate rămân în responsabilitatea autorului și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale OSCE, ale Misiunilor sau ale statelor sale participante. Nici OSCE, Misiunile și nici statele sale participante nu își asumă nicio responsabilitate pentru consecințele care pot apărea din utilizarea acestei publicații. Această publicație nu abordează probleme de responsabilitate, juridică sau de altă natură, pentru acte sau omisiuni ale oricărei persoane. Utilizarea denumirilor specifice de țări sau teritorii nu implică nicio opinie din partea editorului, din partea OSCE, cu privire la statutul juridic al acestor țări sau teritorii, a autorităților și instituțiilor acestora sau a delimitării granițelor lor.

Эта публикация была подготовлена из оригинальных материалов, предоставленных авторами, и не редактировалась редакцией ОБСЕ. Ответственность за высказанные мнения несут авторы, и они не обязательно отражают позицию ОБСЕ, миссий или ее государств-участников. Ни ОБСЕ, ни миссии, ни ее государства-участники не несут никакой ответственности за последствия, которые могут возникнуть в результате использования этой публикации. Эта публикация не касается вопросов ответственности, юридической или иной, за действия или бездействие со стороны любого лица. Использование конкретных обозначений стран или территорий не предусматривает суждений издателя, ОБСЕ, относительно правового статуса таких стран или территорий, их органов власти и институтов или делимитации их границ.

This publication has been prepared from the original material as submitted by the authors and has not been edited by the editorial staff of the OSCE. The views expressed remain the responsibility of the authors and do not necessarily represent the views of the OSCE, Missions, or its participating States. Neither the OSCE, Missions, nor its participating States assume any responsibility for consequences which may arise from the use of this publication. This publication does not address questions of responsibility, legal or otherwise, for acts or omissions on the part of any person. The use of particular designations of countries or territories does not imply any judgement by the publisher, the OSCE, as to the legal status of such countries or territories, of their authorities and institutions or of the delimitation of their boundaries.

Вітаю всіх учасників та переможців конкурсу «Барви Дністра» з 15-тою річницею цього міжнародного конкурсу!

Ваші роботи неймовірно й дарують нам лише позитивні емоції та натхнення. Дуже важливо, що у них ви не просто змальовуєте красу річки Дністер, а торкаєтесь питань збереження рідкісних видів та проблем забруднення довкілля.

Вода є основою життя. Без води неможлива жодна сфера людської діяльності. Без водної безпеки неможлива національна безпека. Тому ваша творчість це внесок не лише у привернення уваги суспільства до питання збереження наших водойм, а й у розвиток екологічної просвіти України та Молдови.

Такі міжнародні творчі конкурси об'єднують молодь України та Молдови спільною метою – зберегти річку Дністер для майбутніх поколінь.

Дякую усім конкурсантам, бажаю наснаги та успіхів у обраній справі. Все, що ми робимо разом сьогодні, визначає наше спільне завтра.

Впевнений, всі ваші зусилля – це частина нашого спільного шляху задля захисту довкілля та водних ресурсів басейну Дністра!

Міністр захисту довкілля та
природних ресурсів України
Руслан Стрілець

Astăzi, avem marea onoare să ne bucurăm, alături de voi, nu doar pentru punctul culminant al concursului „Culorile Nistrului”, ci și pentru călătoria plină de creativitate, imaginație și pentru legătura profundă cu natura, ce ne-ați oferit-o prin lucrările adunate în această publicație. Tema acestui concurs dedicată fluviului Nistru, a permis acestor tineri să curgă liber în creația sa, la fel ca apele pe care le-au explorat.

În primul rând, permiteți-mi să transmit sincere felicitări fiecărui copil ce a participat la acest concurs. Expresiile voastre artistice nu numai că au iluminat viața noastră, dar și au declanșat un

efect de undă de inspirație, și bucurie care depășește orice hotar.

Râul, simbol al vieții, al unirii și al puterii, ocupă un loc special în inimile noastre. Este o sursă de frumusețe, un izvor de puritate și o mărturie a echilibrului în natură. Prin aceste opere de artă, ați adus râul la viață – cu meandrele lui șerpuitoare, ecosistemele bogate, cu poveștile ce am crescut și murmurul apei pe care îl ascultăm cu atenție.

Părinților și tutorilor, le mulțumim pentru că au cultivat aceste tinere talente și i-au încurajat explorarea lumii naturale. Un astfel de sprijinul este un afluent crucial care se alimentează în râul creativității lor.

Pentru profesori și mentori, îndrumarea voastră a fost curentul constant care i-a ghidat pe acești tineri artiști. Devotamentul cel exprimați în promovarea dragostei pentru natură și artă va avea, fără îndoială, un impact de durată asupra vieții lor.

Pe măsură ce ne bucurăm de feeria vizualizării acestor tablouri, să ne reamintim și de importanța prețuirii și a protecției râurilor noastre. Ele nu sunt doar corpuri de apă; sunt surse pentru diferite activități în comunități și habitate pentru nenumărate specii.

Fie ca lecțiile învățate de la râu – reziliența, adaptabilitatea și capacitatea lui de a-și croi propriul drum – să inspire acești tineri în timp ce navighează în curenții vieții. Fie ca ei să continue să se exprime, să exploreze minunile lumii și să cultive o apreciere profundă pentru mediu. Iar noi să avem curaj să-i susținem, motivăm și să păstrăm spiritul copilului cercetător în sufletele noastre. În comun, indiferent că suntem divizați în țări și pe generații, să fim uniți pentru a proteja fluviul Nistru și să fim mândri de rezultatele activităților de reabilitare a acestuia.

Cu o deosebită considerație,
Iordanca-Rodica Iordanov,
Ministrul mediului Republicii Moldova

Дорогі друзі річки Дністер,

2023 рік є особливим для громади річки Дністер, оскільки виповнюється 15 років з дня заснування басейнового творчого конкурсу “Барви Дністра”. Конкурс, який безперервно проводиться з 2008 року, залучає широку аудиторію басейну річки Дністер у Республіці Молдова (включаючи Придністров'я) та в Україні і за допомогою творчих засобів сприяє підвищенню обізнаності населення щодо охорони навколишнього середовища та управління транскордонними водами в регіоні. Окрім своєї основної мети, яка полягає в заохоченні молоді до самовираження щодо захисту довкілля за допомогою художніх засобів, конкурс виступає як захід з розбудови довіри, об'єднуючи молодь регіону навколо спільних цінностей. Незважаючи на те, що засоби творчого вираження були різноманітними, а кожен з учасників конкурсу має свою історію, їх завжди об'єднувало прагнення зберегти річку Дністер, її цінні ресурси та екосистемні послуги для сучасного і майбутніх поколінь мешканців прибережних територій.

Вибір теми цього річного ювілейного конкурсу має на меті підкреслити важливість об'єднаних і постійних зусиль та наголошує на необхідності спільних, безперервних дій. Гасло конкурсу 2023 року – **“Маленькі кроки до великих змін!”**.

Адресований в першу чергу дітям і молоді, конкурс з часом привернув увагу тисяч учасників з двох країн – Республіки Молдова (включаючи Придністров'я) та України, – які проявили себе в різних категоріях, включаючи живопис, фотографію, відеозйомку і літературну творчість.

Ключовими завданнями конкурсу є виховання екологічної свідомості дітей та молоді, залучення громадськості до участі в природоохоронній діяльності у басейні Дністра, виховання почуття причетності та визнання зростаючої важливості використання водних ресурсів річки Дністер у стійкий спосіб.

Цього року, як ніколи раніше, виклики щодо захисту річки – колосальні. Враховуючи складну ситуацію в регіоні, збереження довкілля та планування збалансованого споживання ресурсів вимагає широкого співробітництва експертів, організацій та населення Республіки Молдова та України. В реаліях нестримної деградації та руйнування навколишнього середовища, надзвичайно важливо об'єднувати наші зусилля, думки і серця на різних організаційних рівнях і серед різних вікових груп, особливо залучаючи дітей і молодь до ідеї загальної екологічної відповідальності. Довкілля в регіоні стикається з безпрецедентним рівнем загроз. А отже, встановлення спільних цінностей і розробка єдиних стратегій для забезпечення довгострокової стійкості природних систем і соціальної та економічної стабільності є життєво необхідною умовою для нашого спільного майбутнього та безпечнішого завтрашнього дня.

У 2023 році відбір переможців відбувався онлайн з метою забезпечення безпеки всіх учасників, членів журі та волонтерів, які долучилися до конкурсу. Журі, до складу якого входили представники обох країн басейну (включно з Придністров'ям), обрало переможців, які подали свої роботи та представили своє бачення спільного майбутнього басейну річки Дністер. Попри всі перепони, пов'язані з війною та вимушеним переселенням мільйонів українців, більшість з яких жінки та діти, вдалося зібрати 756 унікальних конкурсних робіт з регіону.

105 робіт було обрано переможцями у наступних номінаціях:

- «Малюнок»;
- «Фотографія»;
- «Відеофільм, слайд-шоу»;
- «Захід з оздоровлення водних ресурсів»;
- «Твір, оповідання, вірш, науково-популярна стаття».

Організатори конкурсу:

- Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ);
- Дністровське басейнове управління водними ресурсами;
- Агентство "Apele Moldovei";
- Міжнародна екологічна асоціація хранителів річки «Есо-TIRAS»;
- Чорноморський жіночий клуб;
- Басейнове управління водних ресурсів річок Західного Бугу та Сяну;
- Басейнове управління водних ресурсів річок Прут та Серет;
- Басейнове управління водними ресурсами річок Причорномор'я та нижнього Дунаю;
- Молодіжний екологічний центр ім. В.І. Вернадського;
- Ліцей ім. І.С. Нечуя-Левицького, м. Кишинів;
- Центр демократичного розвитку молоді "Синергія".

В 2023 році конкурс відбувся за фінансової підтримки Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) через Бюро Координатора економічної та екологічної діяльності (БКЕЕД) ОБСЄ, а також за підтримки Державного агентства водних ресурсів України.

Dragi prieteni ai fluviului Nistru,

Anul 2023 este un an cu totul special pentru comunitatea fluviului Nistru întrucât marchează cea de-a 15-a aniversare a concursului de artă la nivel de bazin „Acuarelele Nistrului”. Concurusul, care a fost organizat neîntrerupt începând cu 2008, a implicat un public larg din bazinul râului Nistru din Republica Moldova (inclusiv Transnistria) și Ucraina și a contribuit, prin mijloace creative, la creșterea gradului de conștientizare a publicului cu privire la protecția mediului și gestionarea apelor transfrontaliere în regiune. Dincolo de obiectivul său principal, acela de a încuraja tinerii să se exprime prin mijloace artistice pe tema protecției mediului, concursul acționează ca o măsură de consolidare a încrederii, unind tinerii din regiune în jurul aceluiași valori. În timp ce mijloacele de exprimare creativă au variat, iar fondul concurenților ar fi putut fi diferit, aceștia au fost întotdeauna uniți prin interesul lor comun de a proteja și conserva râul Nistru, precum și resursele sale valoroase și serviciile ecosistemice pentru populația riverană de astăzi și pentru generațiile viitoare.

Selecția temei aniversării din acest an urmărește să sublinieze importanța eforturilor combinate și susținute și a evidențiat necesitatea unei acțiuni comune și continue. Sloganul concursului din 2023 este „**Small Steps to Big Change! / Pași mici către o schimbare majoră**”.

Adresat în primul rând copiilor și tinerilor, concursul a reușit să atragă de-a lungul timpului mii de participanți din cele două țări riverane care și-au exprimat ideile în cadrul diferitelor categorii, inclusiv pictură, fotografie, video și scris.

Obiectivele cheie ale competiției includ creșterea conștiinței de mediu a copiilor și tinerilor, mobilizarea publicului pentru a se alătura eforturilor de protecție a mediului în bazin și cultivarea sentimentului de apartenență și recunoașterea importanței tot mai mari a utilizării resurselor de apă ale râului Nistru într-un mod sustenabil.

Anul acesta, mai mult decât oricând, provocările legate de protejarea râului sunt primordiale. Având în vedere situația dificilă din regiune, conservarea mediului natural și planificarea echilibrată a consumului de resurse naturale necesită o cooperare largă a experților, organizațiilor și populațiilor din Republica Moldova și Ucraina. Pe fondul degradării și distrugerii mediului înconjurător, este de o importanță primordială să ne unim eforturile, mințile și inimile la mai multe niveluri organizaționale și grupe de vârstă, în special implicând copiii și tinerii, în jurul ideii de responsabilitate universală pentru mediu. Mediul din regiune se confruntă cu un nivel fără precedent de amenințări. Prin urmare, stabilirea valorilor reciproce și dezvoltarea strategiilor comune pentru a asigura reziliența pe termen lung a sistemelor naturale și a stabilității sociale și economice sunt de o necesitate vitală pentru viitorul nostru comun și pentru un mâine mai sigur.

În 2023, selecția câștigătorilor a avut loc într-un cadru virtual pentru a garanta siguranța tuturor participanților, membrilor juriului și voluntarilor care au contribuit la concurs. Juriul, format din reprezentanți ai ambelor țări riverane (inclusiv Transnistria), a selectat câștigătorii care și-au împărtășit lucrările de artă și și-au prezentat viziunea asupra viitorului comun al bazinului râului Nistru. În ciuda tuturor obstacolelor legate de război și relocarea forțată a milioane de ucraineni, dintre care majoritatea sunt femei și copii, competiția a reușit să adune peste 756 de înscrieri unice din regiune.

105 de lucrări au fost alese ca câștigători în următoarele nominalizări:

- «Desen/Pictură»;
- «Fotografie»;
- „Film video, prezentare de diapozitive”;
- „Activitate de reabilitare a resurselor de apă”;
- „Eseu, nuvelă, poezie, articol de știință populară”.

Organizatorii concursului:

- Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE);
- Autoritatea pentru Resurse de Apă a Bazinului Nistrului;
- Agenția „Apele Moldovei”;
- Asociația Internațională a Păstrătorilor Râului „Eco-TIRAS”;
- Clubul Femeilor de la Marea Neagră;
- Autoritatea pentru resursele de apă din bazinele râurilor Bug și Syan de Vest;
- Autoritatea de Resurse de Apă a Bazinelor Râurilor Prut și Siret;
- Autoritatea pentru Resurse de Apă din Bazinele Mării Negre și Dunării

Inferioare;

- Centrul Ecologic pentru Tineret numit după V.I.Vernadsky;
- Liceu numit după Nechui-Levitsky (Chișinău);
- Centrul de Dezvoltare Democratică a Tineretului „Sinergie”.

În 2023, competiția s-a desfășurat cu sprijinul financiar al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) prin Biroul Coordonatorului Activităților Economice și de Mediu OSCE (OCEEA), precum și cu sprijinul al Agenției de Stat pentru Resurse de Apă a Ucrainei.

Дорогие друзья реки Днестр,

2023 год – особенный год для жителей бассейна Днестра, поскольку отмечается 15-я годовщина проведения бассейнового творческого конкурса “Акварели Днестра”.

Конкурс, который непрерывно проводится с 2008 года, привлекает широкую аудиторию бассейна реки Днестр в Республике Молдова (включая Приднестровье) и в Украине, и творческими средствами способствует повышению осведомленности населения об охране окружающей среды и управлении трансграничными водами в регионе. Помимо своей основной цели - поощрения молодежи к самовыражению в отношении защиты окружающей среды с помощью художественных средств, конкурс выступает в качестве меры по укреплению доверия, объединяя молодежь региона вокруг общих ценностей. Несмотря на то, что средства творческого выражения были разнообразными, а участники конкурса могли иметь разный опыт, их всегда объединяло стремление сохранить реку Днестр, ее ценные ресурсы и экосистемные услуги для современного и будущих поколений жителей берегов.

Выбор темы юбилейного конкурса в этом году направлен на то, чтобы подчеркнуть важность объединенных и постоянных усилий и подчеркнуть необходимость совместных, непрерывных действий. Лозунг конкурса 2023 года – **“Маленькие шаги к большим переменам!”**.

Адресованный в первую очередь детям и молодежи, конкурс со временем привлек внимание тысяч участников в двух странах в Республике Молдова (включая Приднестровье) и в Украине, которые проявили себя в различных категориях, включая живопись, фотографию, видеосъемку и литературное творчество.

Ключевыми задачами Конкурса являются воспитание экологического сознания детей и молодежи, привлечение общественности к участию в природоохранной деятельности в бассейне Днестра, воспитание чувства причастности и признание растущей важности использования водных ресурсов реки Днестр устойчивым образом.

В этом году, как никогда раньше, вызовы по защите реки – колоссальные. Учитывая сложную ситуацию в регионе, сохранение окружающей среды и планирование сбалансированного потребления ресурсов требует широкого сотрудничества экспертов, организаций и населения Республики Молдова и Украины. В реалиях безудержной деградации и разрушения окружающей среды, чрезвычайно важно объединять наши усилия, мысли и сердца на разных организационных уровнях и среди разных возрастных групп, особенно привлекая детей и молодежь к идее общей экологической ответственности. Окружающая среда в регионе сталкивается с беспрецедентным уровнем угроз. И, следовательно, установление общих ценностей и разработка общих стратегий для обеспечения долгосрочной устойчивости природных систем и социальной и экономической стабильности является жизненно важным условием для нашего общего будущего и более безопасного завтрашнего дня.

В 2023 году отбор победителей проходил онлайн с целью обеспечения безопасности всех участников, членов жюри и волонтеров, которые присоединились к конкурсу. Жюри, в состав которого входили представители обеих стран бассейна (включая Приднестровье), выбрало победителей, которые подали свои работы

и представили свое видение совместного будущего бассейна реки Днестр. Несмотря на все преграды, связанные с войной и вынужденным переселением миллионов украинцев, большинство из которых женщины и дети, удалось собрать 756 уникальных конкурсных работ из региона.

105 работ были выбраны победителями в следующих номинациях:

- «Рисунок»;
- «Фотография»;
- «Видеофильм, слайд-шоу»;
- «Мероприятие по оздоровлению водных ресурсов»;
- «Сочинение, рассказ, стихотворение, научно-популярная статья».

Организаторы конкурса:

- Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ);
- Днестровское бассейновое управление водными ресурсами;
- Агентство "Apele Moldovei"
- Международная экологическая ассоциация хранителей реки «Есо-TIRAS»;
- Черноморский женский клуб;
- Бассейновое управление водных ресурсов рек Западного Буга и Сяна;
- Бассейновое управление водных ресурсов рек Прут и Серет;
- Бассейновое управление водными ресурсами рек Причерноморья и нижнего Дуная;
- Молодежный экологический центр им. В.И. Вернадского;
- Лицей им. И.С. Нечуя-Левицкого, г. Кишинев;
- Центр демократического развития молодежи "Синергия".

В 2023 году конкурс состоялся при финансовой поддержке Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ) через Бюро Координатора экономической и экологической деятельности (БКЭЭД) ОБСЕ, а также при поддержке Государственного агентства водных ресурсов Украины.

Dear friends of the Dniester River,

2023 is a special year for the Dniester River community, as it marks the 15th anniversary of the basin-wide art contest “Colours of the Dniester”. The contest, which was uninterruptedly organized since 2008, has been engaging a broad audience from the Dniester River basin in the Republic of Moldova (including Transdnistria) and Ukraine and contributed to raising awareness on environmental protection and transboundary water management in the region via creative means. Beyond its primary objective, which is to encourage youth to express themselves through artistic means on the topic of environmental protection, the contest acts as a confidence building measure, uniting the youth from the region around the same values. While the means of creative expression varied and the background of the competitors might have differed, they have always been united by their interest to preserve the Dniester River, as well as its valuable resources and ecosystem services for the riparian population of today and the generations to come.

The selection of this year’s anniversary’s theme is aimed at underlining the importance of combined and sustained efforts and highlighted the need for joint, continued action. The slogan for the 2023 contest is “**Small Steps to Big Change!**”

Addressed primarily to children and youth, the contest attracted over time thousands of participants from the two riparian countries Republic of Moldova (including Transdnistria) and Ukraine who expressed themselves under various categories, including painting, photography, videography and writing.

The key objectives of the competition include nurturing the environmental consciousness of children and youth, mobilizing the public to join environmental protection efforts in the basin, and cultivating a sense of belonging and recognition of the increasing importance of using water resources of the Dniester River in a sustainable manner.

This year, more than ever before, the challenges on the way to protect the river are paramount. Considering the challenging situation in the region, preservation of the natural environment and a balanced resource consumption planning requires broad-ranging cooperation of experts, organizations, and populations of the Republic of Moldova and Ukraine. Amidst the rampant environmental degradation and destruction, it is of prime importance to unite our efforts, minds and hearts at multiple organizational levels and age groups, especially involving children and youth around the idea of universal environmental responsibility. The environment in the region is facing an unprecedented level of threats. Hence, establishing mutual values and developing shared strategies to ensure long-term resilience of natural systems and social and economic stability are of vital necessity for our common future and a safer tomorrow.

In 2023, the selection of winners took place in a virtual setting in order to ensure the safety of all participants, jury members and volunteers who contributed to the contest. The jury board, consisting of representatives of both riparian countries (including Transdnistria), selected the winners who shared their artworks and presented their vision of the common future of the Dniester River basin. Despite all obstacles related to war and forced relocation of millions of Ukrainians, most of whom are women and children, the competition managed to gather over 756 unique entries from the region.

105 submissions were chosen as winners in the following nominations:

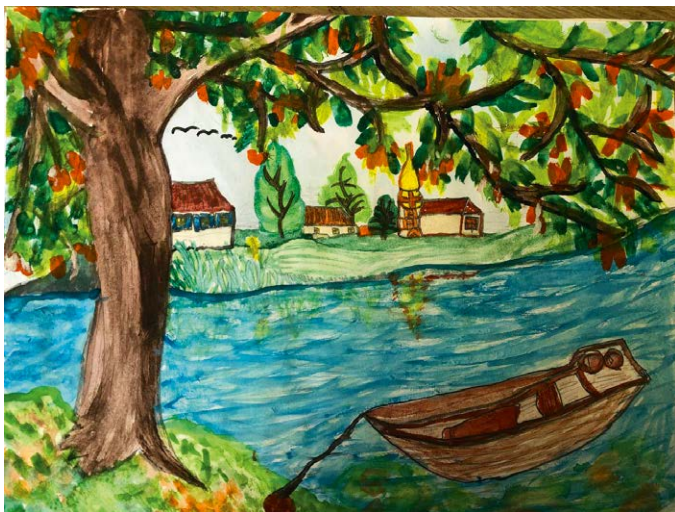
- «Drawing/Painting»;
- «Photography»;
- «Video film, slide show»;
- «Activity on rehabilitation of water resources»;
- «Essay, short story, poem, popular science article».

Competition organizers:

- Organisation for Security and Cooperation in Europe (OSCE);
- Dniester Basin Water Resources Authority;
- Agency “Apele Moldovei”;
- International Environmental Association of River Keepers “Eco-TIRAS”;
- Black Sea Women’s Club;
- Western Bug and Syan Rivers Basins Water Resources Authority;
- Prut and Siret Rivers Basins Water Resources Authority;
- Black Sea and lower Danube Rivers Basins Water Resources Authority;
- Youth Ecological Center named after V.I. Vernadsky;
- Lyceum named after Nechui-Levitsky;
- Center for Democratic Youth Development “Synergy”.

In 2023, the competition was carried out with the financial support of the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) through the Office of the Coordinator of OSCE Economic and Environmental Activities (OCEEA), as well as with the support of the State Water Resources Agency of Ukraine.

Номінація «Малюнок, аматорська робота»
I місце (вікова категорія до 10 років)
Паскаленко Евеліна, 8 років, «Човником до сусідів у Молдову»
с. Цекинівка, Могилів-Подільський район,
Вінницька область, Україна

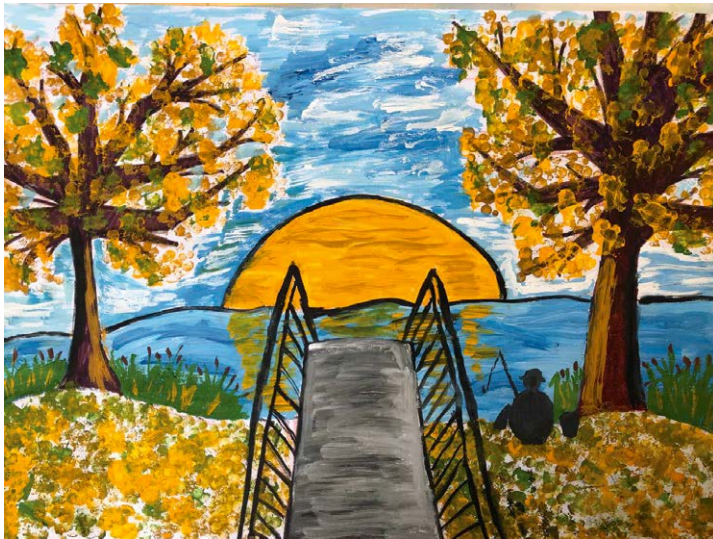

Номінація «Малюнок,
аматорська робота»
I місце (вікова категорія
до 10 років)
**Лисенко Софія, 10 років,
«Життя виріє»**
с. Маяки, Одеський район,
Одеська область, Україна

Номинация «Рисунок, любительская работа»
I место (возрастная категория до 10 лет)
Проц Денис, 9 лет, «Экологическая катастрофа»
с. Ближний Хутор, Приднестровье, Молдова

Номинация «Малюнок, аматорська робота»
II місце (вікова категорія до 10 років)
Долженко Мирослава, 10 років, «Мій любий Дністер»
сmt. Овідіополь, Одеський район, Одеська область, Україна

Номінація «Малюнок, аматорська робота»
III місце (вікова категорія до 10 років)
Стасюк Дар'я, 10 років, Каправа Анна, 10 років,
«Міст дружби на Дністрі»
с. Бронниця, Могилів-Подільський район,
Вінницька область, Україна

Номінація «Малюнок, аматорська робота»
III місце (вікова категорія до 10 років)
Савич Анна, 10 років, «Майбутнє Дністра»
с. Маяки, Одеський район, Одеська область, Україна

Номинація «Малюнок, підготовлений в художніх школах,
гуртках або з допомогою професійних художників»
I місце (вікова категорія до 10 років)
Зелінська Еліна, 9 років, «Квітучий Дністер»
м. Одеса, Україна

Nominalizare «Desen pregătit într-o școală de artă,
club sau cu ajutorul artiștilor profesioniști»
Locul I (categoria de vârstă până la 10 ani)
Schița Domian, 10 лет, «Cu pasi mici catre schimbari mari»
or. Soldanesti, Moldova

Номинація «Малюнок, підготовлений в художніх школах,
гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія до 10 років)

Дацко Вероніка, 9 років, «Осінній Дністер»

м. Івано-Франківськ, Україна

Nominalizare «Desen pregătit într-o școală de artă,
club sau cu ajutorul artiștilor profesioniști»

Locul II (categoria de vârstă până la 10 ani)

Crîjanovschi Anastasia, 9 лет, «Riul meu, linistea mea»

or. Soldanesti, Moldova

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах,
гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія до 10 років)

**Лисогір Златослава, 9 років, «Плекай і цілуй душу річки
і вона подарує тобі позитив!»**

смт. Дробів, Золотоніський район, Черкаська область, Україна

Номінація «Малюнок,
підготовлений в художніх
школах, гуртках або з допомогою
професійних художників»

II місце (вікова категорія
до 10 років)

**Понамарчук Соломія, 8 років,
«Дністрова панна»**

м. Ходорів, Стрийський район,
Львівська область, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

III місце (вікова категорія до 10 років)

Пашко Анна, 7 років,
«Літній день над Дністром»
м. Івано-Франківськ, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

III місце (вікова категорія до 10 років)

Понамарчук Ярина, 10 років,
«Хай живуть лелеки над Дністром»
м. Ходорів, Стрийський район,
Львівська область, Україна

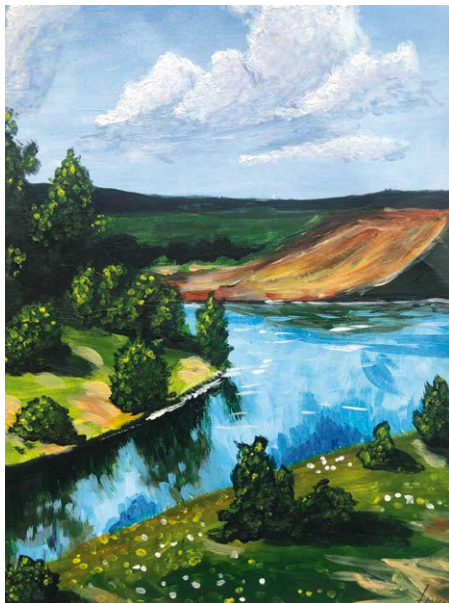
Номинация «Рисунок, любительская работа»
I место (возрастная категория от 11 до 16 лет)
Якубова Алиса, 13 лет, «Краски Днестра»
г. Кишинев, Moldova

Номинация «Рисунок, любительская работа»
I место (возрастная категория от 11 до 16 лет)
Андреева Дарья, 13 лет, «Earth Song»
г. Дубоссары, Приднестровье, Молдова

Номінація «Малюнок,
аматорська робота»
I місце (вікова категорія
11-16 років)
Полухіна Аліна, 14 років,
«Літній Дністер»
с. Качанівка,
Тернопільський район,
Тернопільська область,
Україна

Номінація «Малюнок,
аматорська робота»
II місце (вікова категорія
11-16 років)
Ковальчук Христина, 16 років,
«Чиста вода – основа життя»
с. Жизномир,
Чортківський район,
Тернопільська область, Україна

Номінація «Малюнок, аматорська робота»
II місце (вікова категорія 11-16 років)
Подчинок Ніколь, 14 років, «Чаруюча краса Дністра»
с. Маяки, Одеський район, Одеська область, Україна

Номінація «Малюнок, аматорська робота»
III місце (вікова категорія 11-16 років)
Сокальська Маргарита, 16 років, «Затоплені мрії»
с.мт. Коцюбинське, Буцацький район, Київська область, Україна

Номинация «Рисунок, любительская работа»
III место (возрастная категория от 11 до 16 лет)
Салинская Софья, 13 лет, «Судьба за нами»
г. Кишинев, Молдова

Номинация «Рисунок, любительская работа»
III место (возрастная категория от 11 до 16 лет)
Владова Дарья, 14 лет,
«О Днестр седой прекрасен ты в любое время года»
с. Парканы, Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе, кружке или с помощью профессиональных художников»

I место (возрастная категория от 11 до 16 лет).

Гоцуенко Ксения, 14 лет, «Поход по Днестру»

г. Дубоссары, Приднестровье, Молдова

Nominalizare «Desen pregătit într-o școală de artă, club sau cu ajutorul artiștilor profesioniști»

Locul II (categoria de vârstă 11 - 16 ani)

Monastîrschii Tatiana, 16 ani,

«Ultima speranța a Nistrului»
or. Șoldănești, Moldova

Номинація «Малюнок, підготовлений в художніх школах,
гуртках або з допомогою професійних художників»
II місце (вікова категорія 11-16 років)
Наглії Елеонора, 11 років, «Останній крок»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

Nominalizare «Desen pregătit într-o școală de artă,
club sau cu ajutorul artiștilor profesioniști»
Locul II (categoria de varsta 11-16 ani)
Matcovschi Iulian, 14 ani, «Inspectorul apelor»
or. Șoldănești, Moldova

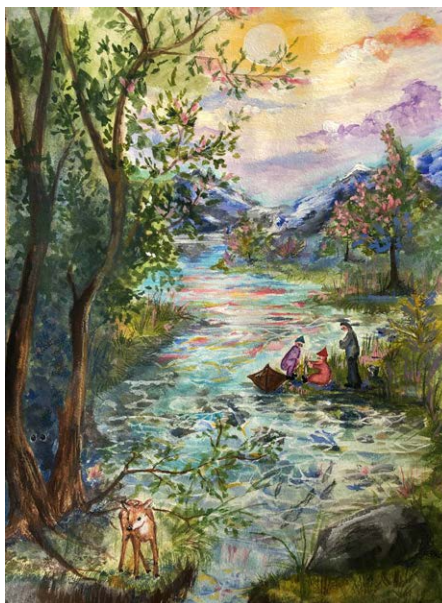
Nominalizare «Desen pregătit
într-o școală de artă, club
sau cu ajutorul artiștilor
profesioniști»

Locul II (categoria de vârstă
11-16 ani)

Popa Mirina, 13 ani,
«La pescuit gunoaie»
or. Șoldănești, Moldova

Номінація «Малюнок,
підготовлений
в художніх школах,
гуртках або з допомогою
професійних художників»
II місце (вікова категорія
11-16 років)

Туранська Злата, 12 років,
«Чарівний Дністер»
м. Івано-Франківськ, Україна

Nominalizare «Desen pregătit
într-o școală de artă,
club sau cu ajutorul
artiștilor profesioniști»
Locul III (categoria de vârstă
11-16 ani)
Oprea Sofia, 12 ani,
“Evadarea din Cartea Rosie”
or. Șoldănești, Moldova

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах,
гуртках або з допомогою професійних художників»

III місце (вікова категорія 11-16 років)

Романів Марія, 15 років «Дністрові доні»

м. Івано-Франківськ, Україна

Номинація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»
III місце (вікова категорія 11-16 років)
Цмих Анастасія, 15 років,
«Казки старого Дністра»
м. Івано-Франківськ, Україна

Номинация «Рисунок, любительская работа»
I место (возрастная категория 17-21 лет)
Диордиева Грета, 17 лет, «Утро на Днестре»
г. Кишинев, Moldova

Номинация «Рисунок, любительская работа»
I место (возрастная категория от 17 до 21 года)
Агафонова Анастасия, 19 лет, «Пловчиха»
г. Дубоссары, Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, любительская работа»
II место (возрастная категория от 17 до 21 года)
Гулько Анастасия, 18 лет, «Залещики – украинское Средиземноморье в объятиях Днестра»
г. Дубоссары, Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, любительская работа»
III место (возрастная категория от 17 до 21 года)
Красникова Анна, 17 лет, «Близь малого мира»
г. Кишинев, Молдова

Nominalizare «Desen:
poster eco-propaganda»
Locul I (categoria de varsta
pana la 18 ani)
Lupan Xenia 12,ani,
”Stop braconaj!”
or. Soldanesti, Moldova

Номинация «Рисунок:
эко-агитационный плакат»

I место (возрастная
категория до 18 лет)
Гладченко Настя, 17 лет,
**«Маленькими шагами
к большим переменам»**
г. Кишинев, Молдова

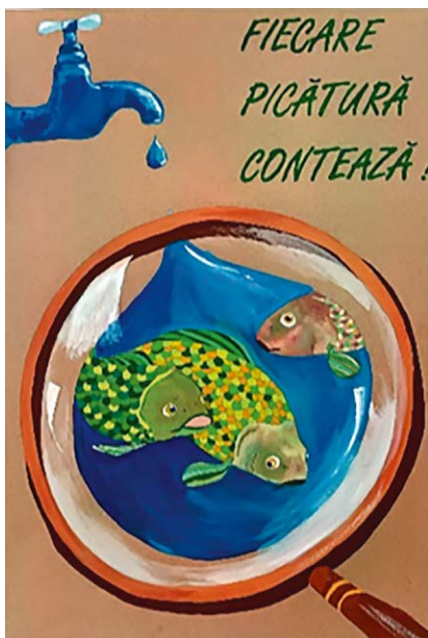
Номинация «Рисунок,
Эко-агитационный плакат».

I место (возрастная категория
до 18 лет)

Левицкая Ева, 12 лет,
**«Нашему Днестру –
полноводность и чистоту!
Выбирай!»**

г. Первомайск,
Приднестровье, Молдова

Nominalizare «Desen: poster eco-propaganda»
Locul II (categoria de vârstă până la 18 ani)
Bodi Maria, 16 ani,
«Fiecare picatura contează»
 or. Șoldănești, Moldova

Nominalizare «Desen: poster eco-propaganda»
Locul III (categoria de vârstă până la 18 ani)
Butnaru Anastasia, 12 ani,
«Biodiversitatea Nistrului»
 or. Șoldănești, Moldova

Номинация «Рисунки, изготовленные из природных и прикладных материалов»

I место

Репина Елена, 16 лет, Репина Екатерина, 10 лет, «Родные места»

г. Рыбница, Молдова, Приднестровье

Номинация «Малюнки, виготовлені з природних та прикладних матеріалів»

II місце

Семиряк Вікторія, 14 років, «Мандрівка по Дністру»

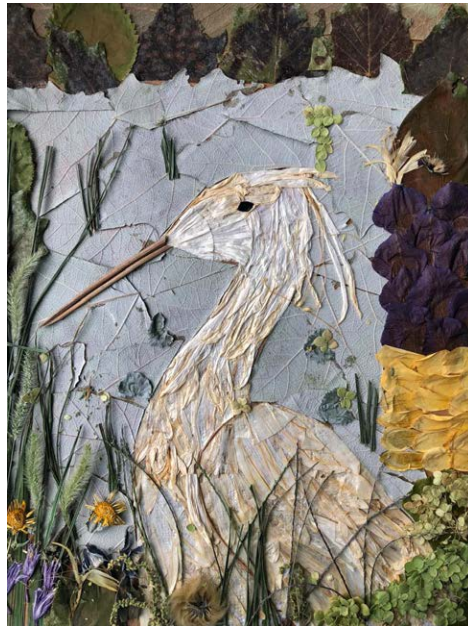
с. Семирівка, Яворівський район, Львівська область, Україна

Номінація «Малюнки,
виготовлені з природних та
прикладних матеріалів»
II місце
Седюкова Наталія,
33 роки, «Добрий
екологічний стан малих
річок – крок до збереження
морської фауни та флори»
м. Тернопіль, Україна

Номінація «Малюнки,
виготовлені з природних та
прикладних матеріалів»
II місце
Дурбалова Дар'я, 9 років,
«Царівна
Дністровського лиману»
сmt. Овідіополь,
Одеський район,
Одеська область, Україна

Номинація «Малюнки, виготовлені з природних та прикладних матеріалів»
III місце

Дубик Тарас, 8 років, «Китиці ніжності»
с. Нагачів, Яворівський район, Львівська область, Україна

Номинация «Рисунки, изготовленные из природных и прикладных материалов»

III место

Цыран Константин, 11 лет, «Красная Книга»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинація «Малюнки, Діти з особливими потребами»

I місце

Косяк Остап, 10 років, «Дністровські пейзажі»

с. Чижиків, Львівський район, Львівської обл. Україна

Номинація «Фоторобота: пейзаж»

I місце (вікова категорія до 18 років)

Антонюк Анастасія, 15 років, «Магія заходу сонця»

с. Вила, Могилів-Подільський район, Вінницька область, Україна

Номинація «Фоторобота. Пейзаж»
II місце (візрастная категория до 18 лет)
Митянина Ольга, 11 лет, «Пейзажи Днестра»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинація «Фоторобота: пейзаж»
II місце (вікова категория до 18 років)
Гулівева Ельміра, 12 років, «Перед грозою на Дністрі»
с. Оленівка, Могилів-Подільський район, Вінницька обл., Україна

Номинация «Фоторабота. Пейзаж»

II место (возрастная категория до 18 лет)

Брехов Максим, 17 лет, «Осень на склоне Днестра»

г. Дубоссары, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторабота. Пейзаж»

II место (возрастная категория до 18 лет)

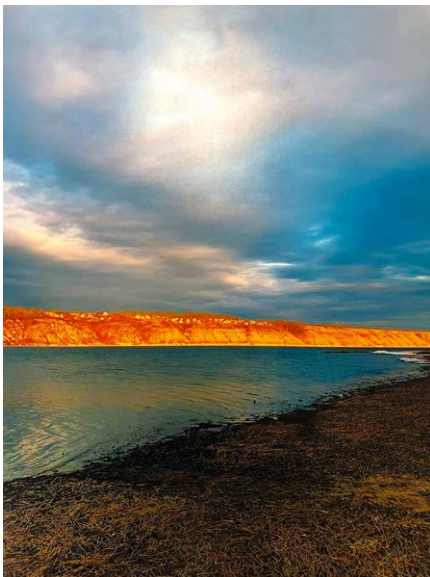
Ходзинская Дарья, 14 лет, «Любимый Днестр»

г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторобота. Пейзаж»
II место (возрастная категория до 18 лет)
Ходзинский Даниил, 13 лет, «Старый мостик»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторобота: пейзаж»
III місце (вікова категорія до 18 років)
Гук Владислав, 17 років, «Золото-блакитний наш Дністер»
м. Чернівці, Україна

Номинация «Фоторобота: пейзаж»

III місце (вікова категорія до 18 років)

**Красній Дар'я, 15 років,
«Срібний вечір»**

м. Могилів-Подільський,
Вінницька область, Україна

Номинация «Фоторобота. Пейзаж»

III место (возрастная категория до 18 лет)

Бордиян Роман, 11 лет,

«Нет ничего прекрасней, чем река, что неспешно течет»

г. Первомайск, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторабота.
Пейзаж»
III место (возрастная категория
до 18 лет)
Кравец Вероника, 17 лет,
**«Природа – храм,
который я люблю»**
с. Кицканы,
Слободзейский район,
Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторабота. Пейзаж»
III место (возрастная категория до 18 лет)
Руссу Ксения, 17 лет, «Терапия прекрасным»
с. Кицканы, Слободзейский район, Приднестровье, Молдова

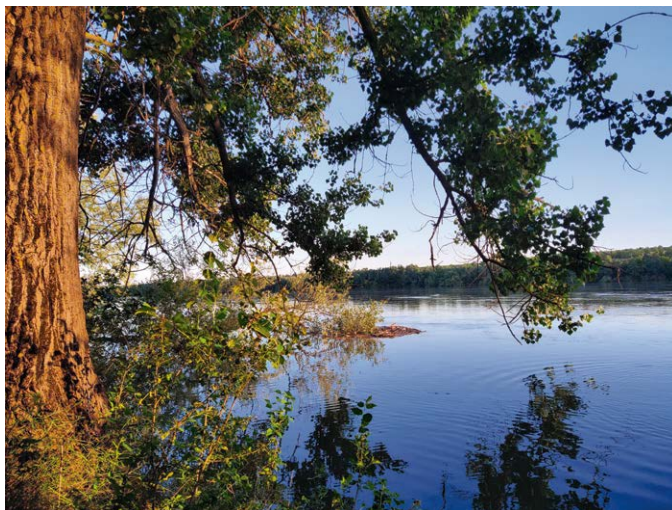

Номинация «Фоторабота. Пейзаж»
I место (возрастная категория от 19 лет)
Стародубов Владимир, 51 год, «Тирасполь. Зимний Днестр»
г. Дубоссары, Приднестровье, Молдова

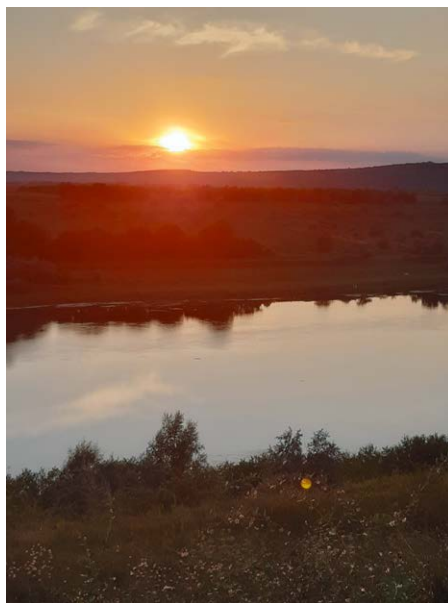

Номинация «Фоторабота. Пейзаж»
II место (возрастная категория от 19 лет)
Буцура Надежда, 22 года, «Красивейший закат на Днестре»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторабота. Пейзаж»
II место (возрастная категория от 19 лет)
Зыкова Елена, 44 года, «Тихий вечер»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторабота.
Пейзаж»
III место (возрастная
категория от 19 лет)
Буймистру Сергей, 30 лет
«Знойный закат»
г. Кишинев, Молдова

Номинация «Фоторабота. Пейзаж»
III место (возрастная категория от 19 лет)
Муцински Галина 46 лет
«Учимся снимать стресс»
г. Кишинев, Молдова

Номинация «Фоторабота. Пейзаж»
III место (возрастная категория от 19 лет)
Осадчая Наталья, 55 лет «Пакует чемоданы лето...»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторобота. Пейзаж»
III место (возрастная категория от 19 лет)
Стародубов Владимир, 51 год «ГЭС перед дождем»
г. Дубоссары, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторобота:
тваринний та рослинний світ»
I місце (вікова категорія
до 18 років)
Мулькова Анастасія, 11 років,
«Зелені берега Дністра»
сmt. Овідіополь,
Одеський район,
Одеської області, Україна

Номинация «Фоторобота: тваринний та рослинний світ»

I місце (вікова категорія до 18 років)

Савка Юліанія, 8 років, «Водяні лілії»

с. Бісковичі, Самбірський район, Львівська область, Україна

Номинация «Фоторобота: Животный и растительный мир»

II место (возрастная категория до 18 лет)

Бурлака Кирилл, 11 лет, «Экзотический гость на берегах Днестра»

г. Рыбница,
Приднестровье, Молдова

Номинація «Фоторобота: Животний и растительный мир»
II місце (візрасна катерорія до 18 лет)
Лощаков Егор, 10 лет, «Сахарные ягоды»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинація «Фоторобота:
тваринний та рослинний світ»
III місце (вікова катерорія
до 18 років)
Ісайко Владислав, 12 років,
**«3 далекого краю друзі
прилетіли»**
с. Яруга,
Могилів-Подільський район,
Вінницька область, Україна

Номинація «Фоторобота: тваринний та рослинний світ»
III місце (вікова категорія до 18 років)
Наронова Катерина, 17 років, «Кохання на Дністрі»
с. Маяки, Одеський район, Одеська область, Україна

Номинація «Фоторобота: тваринний та рослинний світ»
III місце (вікова категорія до 18 років)
Тарнавський Микола, 12 років, «Лебеді мого дитинства»
с. Яруга,
Могилів-Подільський район,
Вінницька область, Україна

Номинация «Фоторабота:
Животный и растительный мир»
III место (возрастная категория
до 18 лет)

Шестопал Полина, 13 лет,
«Разнотравье»
г. Рыбница,
Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторабота: Животный и растительный мир»
II место (возрастная категория до 18 лет)
Цыран Николай, 16 лет, «Семейство аистов»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

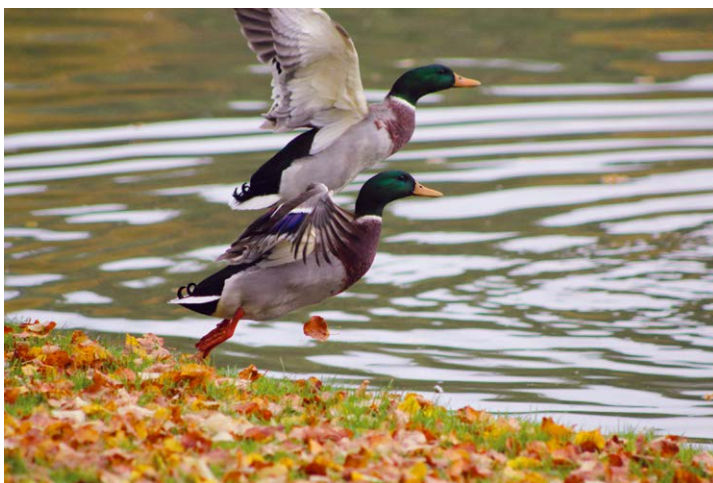

Номинация «Фоторабота: животный и растительный мир»

I место (возрастная категория от 19 лет)

Дмитрук Василий, 38 лет, «Приятель»

г. Кишинев, Молдова

Номинация «Фоторабота: Животный и растительный мир»

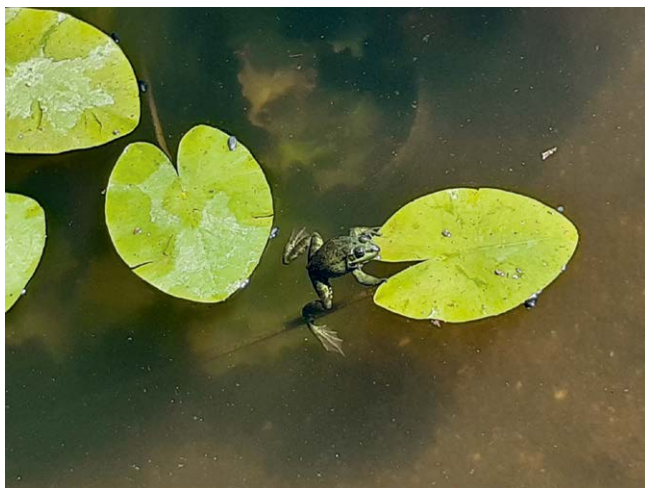
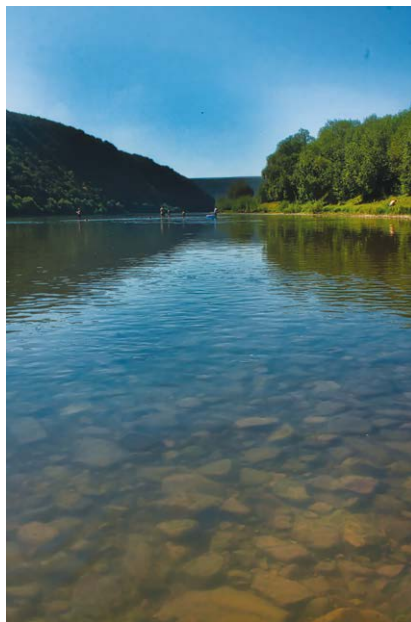
II место (возрастная категория от 19 лет)

Оборочану Инна, 40 лет, «Расслабься и лети навстречу мечте»

с. Кицканы, Слободзейский район, Приднестровье, Молдова

Номинація «Фоторобота:
тваринний і рослинний світ»
III місце (вікова категорія
від 19 років)
Ірина Варламова, 33 роки,
«Два світи Городниці»
м. Городенка,
Коломийський район,
Івано-Франківська область,
Україна

Номинація «Фоторобота: животный и растительный мир»
III место (возрастная категория от 19 лет)
Буймистру Александр, 62 года «Днестровская Красавица»
г. Кишинев, Молдова

Номинация «Фоторобота: людина і Дністер»

I місце (вікова категорія до 18 років)

Сауляк Діана, 16 років, «З Україною у серці»

м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

Номинация «Фоторобота:
Человек и Днестр»

II место (возрастная
категория до 18 лет)

**Васиян Альбина, 17 лет,
«Свет Луны»**

с. Кицканы,
Слободзейский район,
Приднестровье, Молдова

Номинація «Фоторобота: людина і Дністер»
III місце (вікова категорія до 18 років)
Корнійчук Ілля, 8 років,
«Рибак на березі Дністровського лиману»
смт. Овідіополь, Одеський район, Одеська область, Україна

Номинація «Фоторобота:
Человек и Днестр»
III место (возрастная
категория от 19 лет)
Гаврилюк Надежда, 44 года,
«Возвращайся, кораблик»
г. Рыбница,
Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторабота:
Человек и Днестр»
III место (возрастная
категория от 19 лет)
Чегурко Елена, 44 года,
«Мгновения счастья»
г. Рыбница,
Приднестровье, Молдова

Номинация «Видеофильм, слайд-шоу»

	Номинация «Видеофильм» I місце Олійничук Софія, 16 років, «Дністер як стратегічний об'єкт нації» смт. Овідіополь, Одеська область, Україна
	Номинация «Видеофильм» II місце Кривецька Анастасія, 18 років, «Дністер що зачаровує» м. Тернопіль, Україна
	Номинация «Видеофильм» III місце Кушнір Уляна, 16 років, «Маленькі кроки до великих змін» м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна
	Номинация «Видеофильм» III місце Ковриженко Лина, Мунтяну Марія, Платонова Настя, Савицки Катерина «Екологія річки Дністр, июль 2023» г. Кишинев, Молдова
	Номинация «Видеофильм» III місце (возрастная категория до 16 лет) Марченко Артем, 4 года, «Чистый берег детям» г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номінація «Слайд-шоу, презентація»
I місце
Тучапець Ольга, 16 років,
«Збережи річку – збережи майбутнє!»
м. Яворів, Львівська область, Україна

Nominalizare «Prezentare slide-show»
Locul II
Petco Adriana, 17 ani,
«Culorile Nistrului»
Chisinau, Moldova

Номінація «Слайд-шоу, презентація»
III місце
Главацька Вікторія, 13 років,
«Дністер просить порятунку»
с. Велика Кісниця, Ямпільський район, Вінницька
область, Україна

Номинация «Мероприятие по оздоровлению водных ресурсов»

Номинация «Захід з оздоровлення водних ресурсів»
I місце (категорія – студентська молодь від 17 до 21 року)
Мак Анна, 17 років,
інтелектуально-розважальна гра «Експедиція по річці Дністер»
м. Чернівці, Україна

Номинация «Мероприятия по оздоровлению водных ресурсов»
I место (категория - коллектив)
Головач Марина, 52 года, Каймакан Светлана, 48 лет
«Рекомендации по проведению акции «Чистый берег Днестра», как формы экологического воспитания подрастающего поколения (из опыта работы)»
г. Дубоссары, Приднестровье, Молдова

У пошуках найнебезпечнішої істоти

- І знову ця біологічка дала якесь дивне завдання на літо!

Я пригадавав урок, коли Марія Андріївна проводила нам онлайн – мандрівку музеями світу. Ох і хитра ця вчителька: спочатку так захопливо все розказувала... А тоді почалося.

- У цьому музеї, діти, є кімната. На дверях напис: «Найнебезпечніша істота на Землі». Двері не відчиняються, лише невелике віконечко вирізане. Відвідувачі можуть в нього зазирнути і ...

На цьому вчителька завершила екскурсію і вигадала завдання: не лише споглядати природу, а уважно її досліджувати. І ці дослідження мають нам підказати хто чи що є у таємній кімнаті. Ну, ви таке бачили? І де ці підказки, дозвольте запитати? В потічку, де вода до циклопотоку, чи в лісі, де з одного краю інший видно, чи на городі в картоплі? Ото вже утнула! Заморока на ціле літо...

І нудився би я над цією проблемою, якби керівниця Народного дому не організувала мандрівку на Дністер та Бакоту. Зареєструвалися ми цілою сім'єю. Я ні моря, ні великої ріки чи озера ще ніколи в житті не бачив, тому вісім годин дороги від цікавості не видалися втомливими. Три області проїхали непомітно: Львівська, Тернопільська, Хмельницька...

Спочатку здивували сади, сади, сади – море садів. Далі, о Боже, соняхи, соняхи, соняхи – море сонця у небі та море сонць довкола! Автобус зупинився у полі. Йдемо пішки... Пару яблунь, абрикос, кущів. Якісь дивні квіти на кущах: зелені, жовті, рожеві, білі, блакитні. Зацікавився. Підійшов ближче. Тю, та це ж торбинки поліетиленові вітер порозносив.

І раптом: що це? Ми стоїмо на краю стрімких горбів, а внизу... вода, вода, вода і небо! Море води і море неба! Сонце припикає, а від води легкий бриз. Спускаємось стежиною... В печері – Храм. Як цікаво! Нижче, ще трохи. Під ногами камінці теплі та гладенькі. І ось я біля води... у воді. Як гарно! Мамо рідна, як гарно! Вода тепла, чиста і прозора – видно дно. Галька лоскоче шкіру, а в грудях – ніби тисячі краснопірок плюскочуться! Аж дух перехоплює. Я гасаю водою уздовж берега, підіймаючи фонтани крапель до неба. І в кожній краплині грає веселка. З грудей - фонтан сміху та захопливого крику. Мама сміється:

- Не релетуй, сину: усіх риб перелякаєш.

Та як тут не кричати, якщо довкола така велична краса! Коли небо купається в чистих водах. Коли хвилі хлюпочуть та горнуть до грудей. Коли береги, білосніжні з зеленими чубами, злітають до неба та скородять хмари. Коли... Ой! Що так боляче прокололо ногу? Мама – «швидка допомога». Оглянула рану: шматочок битого скла зіпсував настрої до кінця дня. Довелося любоватися красою з берега. І що ви думаєте: виявляється хвилі щось шепочуть. Треба лише уважно прислухатися.

- Боляче... Боляче... Глянь: якісь хлопчачки змагаються, хто далі закине пляшку у воду. Боляче.

Не вірю своїм вухам. Певно, на сонці перегрівся. Підіймаюся крутою стежкою до автобуса. Група хлопців ламають гілки дерев, вже й полум'я облизує невеличке багаття: смажать шашлик. Довкола суха трава починає диміти.

- Гей, - гукаю. Обкопайте довкола багаття, бо займеться суха трава і до біди недалеко. Та й гілки можна сухі назбирати...

Дорогою до Кам'янець - Подільського щось мене непокоїло. Чи гомоніли хвилі? Маму та сестер питати соромно, ще засміють. Добре, що завтра прогулянка Дністром на справжньому кораблі. От там вже я і послухаю, і подивлюся уважно.

Ранок видався чудовий. Приїхали до річки. О, люди добрі, це вам не річка, це – велична ріка, це – Чудо – ріка, Патріарх – ріка! Береги то горбисті як каньйон, то рівнинно – безкраї. Небо – височенне і синє. Здається, що ріка і під кораблем, і над кораблем. Хмарки купаються у воді мов риби. Вода спокійна, впевнено – поважна. Як наша старенька бабуся: хвильки мов морщинки біля очей – також ніжно світяться. І також задумливі, як бабусині очі. Наче ховається в них столітня мудрість і ... таємниця. Я - весь увага: спрагло усім тілом поглинаю цю красу. Телефон в руках гарячий: все хочу залишити на світлинах, щоби вдома продовжувати насолоджуватися «Сьомим чудом України». Он риби пливуть на поверхні! Зараз я вам зроблю фотосесію, не втече. Так, зосередитися, зафіксувати камеру... Що це з моїм телефоном? Риби якогось дивного кольору та форми. Ану чіткіше. Та це – не риби, це... Не може бути! Такого не може бути! Це – пластикові пляшки?! На середині Дністра? Протираю камеру, тру очі. Не вірю своїм очам. Хто б міг забруднювати таку прекрасну ріку? Хто б посмів руйнувати чарівний світ величної води? Аж тут хвилі знову зашепотіли:

- Боляче, дуже боляче. Задихаються всі, хто живе у воді та біля води. Рятуй нас, хлопче.

Так, або у мене галюцинації, або якась зла сила тут орудує: торбинки, пляшки, бруд. Та хто може так жорстоко забруднювати природу? Яка зла та небезпечна істота?

Аж чую голос:

- Нахилися до води, дитино.

- Хто це? – питаю.

- Як хто, я – Дністер, «Сьоме чудо України». Подивися уважно у мої води. Там і побачиш, що шукаєш.

- Але у воді – моє відображення, - підозріло відповідаю.

- Кожної людини відображення, - сумно відповідає ріка.

- Ти хочеш сказати, що Людина Розумна і є найнебезпечнішою істотою на Землі?

- У таємній кімнаті музею, хлопче, дзеркало...

- Ні! Ні, ні, ні. Я не хочу, щоб там було дзеркало. Я згорю від сорому. Я не хочу бути твоїм ворогом, Дністре. Будьмо друзями, як тобі допомогти?

- Розкажи людям про нашу бесіду. А не повірять, не лякайся. Важливо, щоби зрозуміли: ріка, вода, Земля, Життя – все у їх руках! Важлива, навіть, найменша річка чи джерело. Не забруднюйте їх, бережіть, розчищайте. Не розоруйте берегів, не зловживайте отрутохімікатами, не викопуйте біля води вирібних ям та каналізацій. Сортуйте побутове сміття. Не спалюйте сухої трави.

- Але де моє мале село, а де ти! І що можуть діти? – спантеличено питаю.
- Усе можуть, люба дитино. Кожне джерело веде до малої річки, кожна мала річка – до великої ріки. Як капіляри до артерій на тілі Землі. Чиста вода в капілярах – чиста в артеріях. І Земля від чистої води – жива та прекрасна. Пам'ятай: маленькі кроки ведуть до великих змін. У твоїх руках можливість назавжди забрати дзеркало з кімнати з найнебезпечнішою істотою на Землі.
- Спасибі, Дністре, за довіру. І пробач за нерозумність та байдужість. Я, ні не я. Ми виконаємо твої поради. Крок за кроком! Зусилля за зусиллям! Я обіцяю. І тоді ми з тобою зустрінемося як рівноправні партнери.
- Вірю, дитино, вірю...
- А ви, хто це читає, вірите?

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»

І місце (проза, вікова категорія до 16 років)

Тютюко Іван, 13 років,

«У пошуках найнебезпечнішої істоти на Землі»

с. Підберізіці, Львівський район,
Львівська область Україна

Мій рідний Дністер

Мій рідний край – це мова, пісні, книжки, знайомі з дитинства казкові герої. Це найперші спогади, коли ще був зовсім маленьким, сказав перше слово, почав ходити, пішов у перший клас. На мою думку, втратити все це – величезне горе. Згадуючи про людей, яким доводилося залишати батьківщину та жити на чужині, я можу уявити, як важко їм було. А ще гірше – бачити свій рідний край у занепаді, зруйнованим війною...

Могилівщина... Чудом природи, окрасою всієї України назвала Поділля видатна українська поетеса Леся Українка. Поділля з його мальовничим Придністров'ям полонило думи й мрії всіх, хто хоч раз бачив цей самобутній куточок землі. А як же не розповісти про Дністер – одну із найдовших річок України, яка починається і закінчується на її теренах. На його берегах знаходиться багато цілющих джерел, водоспадів, печер, старовинних замків і храмів.

Ми захоплюємося природою Альп та Кавказу, Карпат та Криму і прагнемо будь-що побувати там. Та не всі знають, що Дністровська долина з її ландшафтами має свою неповторну красу...

Час – це велика ріка, несе свої води біля берегів дитинства. Час пливе нестримною рікою... А я все своє дитинство провів біля Дністра. Найбільше мене вабили верби, вони неначе... дівичі з казки, безшумно розгойдують своїми гілками-косами, ніби полощуть свої віти у хвилях Дністра. Річка, майже безшумно несе свої води повз нашого берега, що рясно вкритий різними травами, але найбільше мене вабили зарості м'яти, від яких так пахло, що аж дух захоплювало! За нею, піднімаючись вгору, біла кашка, оман, болиголов: білі, жовті, блакитні рослини, що визирають з високої трави.

Я не просто так закоханий в річку Дністер, це річка мого дитинства. А ще це річка, на якій пройшло дитинство, юність та все життя моїх прадідів, дідусів, мого батька та

цілої верениці моїх багаточисельних родичів, для яких Дністер був не просто місцем милування, а й річкою годувальницею. Більшість моїх родичів були і є завзятими рибалками, що збирали різні таємниці про особливості рибалки та передавали їх пошепки своїм нащадкам. А скільки захоплюючих історій розповідали чоловіки після вдалої рибалки, коли сідали погомоніти на пологому березі Дністра із своїми родинами.

Змалку полюбляв ходити на Дністер з дідусем і татом, спостереґати за тим, як вони рибальці. Мене садили на стільчик, давали різні рибальські засоби і я, маленький, грався ними, вигадував різні ігри, історії. Головне не заважати дорослим, бо ж там коїться справжнє диво – іде змагання «Хто кого перехитрує: риба чи дідусь з татом?». Я завжди був упевнений, що без улову ми не залишимося.

Пізніше, коли я трохи подорослішав і дідусь подарував справжню вудку, мене брали на вранішню рибалку. Я вже добре знав, що найкраще риба в Дністрі ловиться навесні або восени. Влітку, коли буває спека, риба ховається на глибину, де значно прохолодніше, стає млявою і неохоче чіпляється на гачок. Для того, щоб провести час на риболовлі із задоволенням, а головне – з користю, існує певна умова, якої необхідно обов'язково дотримуватися: на вранішню риболовлю слід виходити за ранньої зрірки, коли сонце ще не показалося в небі. До цього часу вода ще не встигає прогрітися, і клювання буде інтенсивнішим.

Зазвичай батько ранесенько торкається мого плеча і я миттєво відкриваю очі. Звичайно, хочеться спати, але передчуття риболовлі роблять свою справу, і я свідомо схоплююся з ліжка, одягаюся, швиденько хапаю риболовні снасті і ми тихесенько виходимо з хати. До річки спускаємося вузькою стежкою. А довкола на траві тремтять крапельки роси. Збиваю їх ногою. Як приємно!

Сонце тільки починає просинатися, небо ще темне, але інде з'являються білі плями, які поступово стають більшими. Дністер виринає переді мною зненацька. Я навіть затамував подих від цього видовища. Широкий, тихий, а над водою підіймається туман, густий, як молоко. Здається, що ріка парує, немов жива істота. Пару хвилин оглядаюся, туман огортає мене, тато пішов правіше, а я прислухаюся до звуків Дністра... Ось хлюпнула вода – то рибка мотнула хвостом, закумкали жабки, вони повсідалися на самому краю берега погрітися. Поряд росте велика верба, стовбур якої розділився на дві частини: один біля моїх ніг, другий похилився до самої води. Оце й буде моїм місцем риболовлі! Розгортаю свої снасті, чіпляю на гачок черв'яка і тихенько закидаю вудку у воду. Уважно слідкую за поплавком і мимоволі відчуваю, як перші промінчики сонця роблять мазки різними фарбами спершу на небосхилі, а потім переходять поступово на гладь ріки. Сонечко дарує Дністру ще більше кольорів – це і найніжніші тони рожевого, майже до блідноти, і найпалкіші, найскравіші барви помаранчевого й червоного, які перетворюють його на палаючу ріку. Милуючись такими чудовими змінами, я й не помітив, коли у мене почало клювати. Серце одразу затрепетало і я підсікаю чудову плотвичку! Є початок!!!

Де ловити на Дністрі рибу? О, це вже таємниця кожного рибалки. Щоб мати гарний улов, потрібно чітко розуміти, яку рибу ви намагаєтеся впіймати. Дністер багатий на мілини та глибокі місця, де охоче ховаються крупні екземпляри ляща, сома, карася, плотви тощо. А от окунь, навіпаки, влітку заходить на мілководдя, туди, де за різні коряги чіпляється його корм. Зато шукати можна зловити прямо біля берегу, де є рослинність у воді. А Дністер багатий на ряску, очерет, сальвінію...

Мені можуть зауважити, що риболовля – то нудно. На перший погляд так і здається: сидять ті рибалки з вудками, втупившись у поплавок... Що ж тут веселого? Але задоволення в іншому... Особисто я отримую задоволення вже від того, що в тиші вловлюю звуки природи, котрі не можливо почути за щоденною метушнею. А це дзижчання комашок, стрекотіння коників у траві, махи крильми ластівок над самою водою, стукіт дятла на дереві... Все стає ніби виразнішим, гучнішим і так тихенько сидиш, щоб не перервати цю тишу... Крім того, треба зосереджено

тримати в полі зору свій поплавок, щоб не втратити свою здобич. Вона ж в річці така прутка!

...А річка тече й тече через мої літа, через моє життя, а впадає мені у серце. Люблю Дністер широко, усім серцем, бо це не просто ріка, це життєдайна сила мого буття.

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»

II місце (проза, вікова категорія до 16 років)

**Цибульський Максим, 12 років,
«Мій рідний Дністер»**

м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

У кожного есть шанс попробовать что-то изменить

Наблюдая с детства, как экологическая обстановка меняется не в лучшую сторону, меня не отпускала несправедливость такого отношения человека к природе. Часто ловила себя на мысли, что мне хочется спасти эту природу, но всегда казалось, что я лишь маленький ребенок, которому это не по силам. Это стало моей целью. Но она казалась мне неосуществимой из-за страха, что моих сил не будет достаточно для чего-то существенного.

Это было ошибкой, ничего не делать, только потому, что я могу очень немного сделать по сравнению с проблемами, которые меня окружают. Оказалось, что если большую цель разбить на маленькие шаги, всё станет намного проще.

Сейчас моя цель – показать проблему и что я делаю, чтобы уменьшить её воздействие на окружающий мир, тем самым, подтолкнув к действиям других.

Одна из проблем Республики Молдова, это мусорные отходы и их влияние на водные артерии страны.

По данным Национального бюро статистики, в Молдове образуется 3 миллиона кубических метра отходов от домашних хозяйств и коммерческой деятельности, где 90% из них выбрасывается без сортировки и переработки. Процент переработки отходов очень низок, таким образом теряется потенциал использования пластмассы, бумаги, стекла и металлов.

Для отходов существует два типа площадок. Первое – это полигон, инженерное сооружение, где сточные воды не просачиваются в землю, взрывоопасный биогаз не детонирует, а мусор пересыпают грунтом или рекультивируют.

А вот второе – это свалка, обычная площадка без особых приспособлений. Въезд на свалку дешевле, чем на полигон, поэтому мусорные компании экономят таким способом. К сожалению, свалок у нас намного больше, что очень расстраивает.

И еще, важной проблемой свалок является их воспламенение. Например, летом 2020 года в Ново-Аненском районе загорелся мусорный полигон, который тушили три дня, он был в 40 минутах езды от Кишинева. Похожая проблема существует в Страшенах, в городе в котором я живу, где свалка находится в 1 километре от города. Она часто воспламенялась, а по вечерам на окраинах стоял невыносимый запах. Кроме того, свалки являются очагами инфекций, которые переносят грызуны.

Логичным образом, это влияет на состояние рек Молдовы, чьё количество и так невелико. Кроме того, что мусор часто не хранится на полигоне и лишь малый

процент поддается переработке, сами реки не имеют очистных станций, ведь станции предварительной очистки, часто обязательны только на бумаге. В моем родном городе очистные станции все никак не починят.

Эта проблема присуща большинству источников воды в стране. Многие наши реки страдают от огромных объемов сточных вод, которые в неё сливаются, а последствия таковы, что, например, наша река Бык впадает в водохранилище Гидигич, и в этой грязной воде, в которую сбрасываются все виды сточных вод, выращивается рыба, которая, оказывается у нас на прилавках, у нас на тарелке, у нас в желудках. Эта вода используется для орошения сельскохозяйственных культур, которые мы с вами покупаем. И это только самые очевидные проблемы, понятные даже простым горожанам.

Складирование вблизи источников воды мусора и отходов потребления, а в сельской местности также отходов животноводства, объясняет, почему в большинстве наших колодцев вода непригодна для питья. Ведь, например, выбросив отходы со своего двора, вы загрязняете чужой, что в конечном итоге оказывается вредным и для вас.

Но какие шаги я могу предпринять, чтобы улучшить ситуацию?

Часто забота об окружающем мире не требует сверх затрат, а порой даже помогает в экономии денежных средств.

Самым ярким примером стал переход от пластиковых пакетов (которые стоят дополнительных денег, кроме основных покупок) к сумкам из ткани или по-другому – шопперам. Это очень интересное приобретение, которое мне понравилось, как и экологичностью так и способностью украсить мой образ на выход в тот же магазин.

Также наша семья, являясь обладателем дома на земле, все пищевые отходы закапывает в землю, что является хорошим удобрением для почвы.

Еще мне довелось найти в городе пункт сдачи одежды, которая мне не подходит, но может подойти кому-то другому. Таким образом, я дарю одежде вторую жизнь, избавляю почву от загрязнения ненатуральными тканями и помогаю людям.

Не так давно для меня стало открытием, что батарейки можно сдавать в специальные пункты. С тех пор я их собираю и пусть я не получу дополнительные деньги, взамен я получаю здоровье.

Также, я уже года два не пользуюсь жвачками, которые пагубно влияют не только на организм, но и я на окружающую среду.

У меня есть многоразовая бутылочка и воду в пластике я не покупаю.

Пусть шаги эти маленькие, по край мере я горжусь тем, что делаю хоть что-то. Ведь это моя зона ответственности.

Я считаю, что те, кто борются за положительное изменение мира, являются благородными фигурами. Они поняли, что им стоит делать для улучшения собственной жизни и действуют согласно поставленным целям, не раскидывая пустые обещания направо и налево. Ведь, это странно – полагать, что если вы сидите на диване, только лишь мечтая о спасении мира, но не прилагая при этом никаких усилий, что данная мысль вас куда-то приведет.

Разрушение мира – это следствие эволюционного успеха где на протяжении всей истории, развитие человечества совпадало с экологическим опустошением. Несмотря на такую статистику у каждого есть шанс попробовать что-то изменить, и я начинаю с себя.

Номинация «Произведение, рассказ, стихотворение, научно-популярная статья»

III місце (проза, вікова категорія до 16 років)

Пую Надежда, 16 лет,

«У каждого есть шанс попробовать что-то изменить»

г. Страшены, Молдова

В поисках музыки

Жизнь художника нелегка, видимо оттого, что вдохновение эфемерно и легко исчезает при малейшем дуновении ветерка...

Малоизвестный живописец Павел Сергеевич, живший в Санкт-Петербурге, потерял свой дар. В этом он винил не только мрачный и холодный город, но и черствость и равнодушие его жителей. Слишком много картин было написано про Северную Пальмиру, поэтому каждая задумка казалась уже занятой кем-то.

Разнообразие в жизнь героя внесла старая знакомая, Роза, которая пригласила его погостить в солнечную страну, куда сама недавно переехала. Девушка была уверена, что Павел отдохнет, наберется сил и найдет новые возможности для создания своих картин. Сомнения одолели нашего героя, но желание изведать что-то новое пересилило страх.

Край, в который отправился художник, назывался Приднестровье. Маленький затерянный уголок на огромной карте мира. Когда он приехал, то был приятно удивлен: страна солнечная, теплое место, тихое.... Зеленые улицы, приветливые и дружелюбные люди. Гуляя по Тирасполю, Павел набрел на местную речку-Днестр. Казалось бы, обычная река, каких сотни, тысячи. Седой, величественный Днестр заворожил его, очаровал. Герой решил посетить города, в которых текла эта река.

В Тирасполе река показалась ему шумной от бесчисленного количества гуляющих людей. В Бендерах Днестр выступил в качестве укрепления, некой защиты, оберегающей жителей этого города. В Днестровске он дарил воспоминания о детстве, теплые чувства и ощущения спокойствия. В Дубоссарах, Рыбнице Днестр – материнскую любовь, заботу и ласку. Везде, где бы ни был художник, река несла чувство безопасности. Герой пропускал сквозь себя речной ветер, крики чаек, полет аистов, шепот прибрежных ив. Он напитался древней силой, исходящей от вод Днестра. Все это вернуло его к созиданию прекрасного: художник снова взял в руки кисть и краски. На его холсте ожил седой Днестр и заиграли воды яркими красками.

Скорее, скорее назад! Город-фантазмагорий должен увидеть солнце, отражающееся в водах прекрасной приднестровской реки.

Павел вернулся домой. Из под его кисти вышло множество картин, пропитанных теми яркими чувствами, полученными от путешествия в Приднестровье и прогулок по берегам Днестра. И возвращаясь снова и снова туда, герой отчетливо слышал, как река приветливо ему шептала: «Добро пожаловать!»

Номинация «Произведение, рассказ,
стихотворение, научно-популярная статья»
III место (проза, возрастная категория до 16 лет)
Аджигирей Никита, 16 лет,
«В поисках музыки»
г. Бендеры, Приднестровье, Молдова

Терпеливый Днестр

Начало берет с гор далеких наш Днестр,
Течет далеко – далеко.
Он в нашем краю поселился навечно,
И в сердце моем он давно.
Наш Днестр великий всего навидался,
Но нас он старался прощать:
Порою сердился, порой улыбался,
Волнами, играя опять.
Бывало такое, что он обижался,
Когда мы, не ведая зла,
Его загрязняли и живность пугали.
И думали мы только как
Нам жизнь свою сделать простою и легкой.
А Днестр прощал нас опять
И горько вздыхал,
Только воды мутнели,
Но нам продолжал помогать.
И верит он в нас и ждет терпеливо,
Чтоб разум вернулся в людей,
Чтоб жизнь продолжалась
В согласье с природой
И в будущем наших детей.

Номинация «Произведение, рассказ,
стихотворение, научно-популярная статья»
I место (стих, возрастная категория до 16 лет)
Чегурко Юлия, 9 лет,
«Терпеливый Днестр»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

*...На берегах минуешина замерла,
Дністер стрімкий притягує людей.
Історія на скелях записів не стерла
про те, що було й що колись буде.*

Анатолій Пасічник

Дністрова легенда

Робота
учениці 9-А класу
Плескун Анни Володимирівни,
19.10.2009 р.н., 13 років
Учитель: Дунаєвська Л.В.

м. Могилів-Подільський
2023

Я народилася на березі Дністра
У мальовничому, прекрасному містечку.
Зростала... І, як ще була мала,
Бабуся нам повідала легенду
Про тихе місце біля джерела.

Колись давно у Ямпільському країю,
У невеличкому, нікому не відомому селі,
Що зветься Михайлівкою¹ – «ворота раю»,
(Бабуся так казала, як були малі)
Жив хлопець на ім'я Олтяну².

В селі казали, що він – дивний,
Бо з вод дністрових вийшов, як Нептун.
Олтяну до чаклунств був схильний –
Про це знавав і сам Богун.

А жив той хлопець серед річки,
Якраз на острівці одним.
Часто на берег сходив до Марічки
Поговорити та й дізнатись, що й по чім.

Отак і закохались молодії,
Любились, тішились, раділи.
З часом у них з'явилися дітлахи малії –
Тоді з сім'єю так на березі й осіли.

Дністер в той час широкий був,
По ньому чайки все ходили.
Одного дня купці якісь прибули,
Марічку уподобали – і в чайку заманили.

Дністер одразу заревів, скипів, здійнявся.
Враз хвилину накрило все село.
На річці сильний шторм почався –
Із вод дністрових вийшло зло.

Нічого не залишилось навколо,
І чайки зникли, як і не було.
Лиш тільки діти голос подавали кволо:
Все матір кликали в надії на добро.

На березі, мов вкопаний, стояв Олтяну
І мовчки руки тяг він до води.
А людям чулося: «Марічко-о-о! Тягну!»
Чи, може, то її «Олтяну-у-у» линуло з води...

Де ділось все те – так ніхто й не знає.
Ось тільки явір похилився у воді.
Він ніби кущики калини серед річки пригортає –
Марічки любові рученьки золоті.

Кущі калини і донині квітнуть
Серед розкішних берегів Дністра,
Завітну гілку наречені зірвуть,
Аби для них була щаслива пора.

Не забуваймо того, що отримали у спадок,
Передаваймо з покоління в покоління, з року в рік,
Бо ми Марічки і Олтяну є нащадки –
Нехай легенди голос чується повік.

Знаменних місць на річці є багато,
І правду кожне з них свою несе.
Тож бережімо ці багатства свято
І пам'ятаймо, хто ми в цьому світі є.

¹ Михайлівка (мешканці називають Михайлівка) – село в Україні, у Ямпільській громаді Могилів-Подільського району Вінницької області. Неподальок від села розташований пункт пропуску на кордоні з Молдовою.

² Олтяну – хлопець з Молдови, який разом із побратимами тікав від пана; єдиний, хто переплив Дністер.

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»

І місце (вірш, вікова категорія до 16 років)

Плескун Анна, 13 років,

«Дністрова легенда»

м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

Спасите Днестр

Наш Днестр – красивая река!
Широкий, полноводный!
Он протекает сквозь века,
Могучий, благородный.

Как тяжело Днестру сейчас
От мусора людского,
И думают все каждый раз:
Что будет он, как «новый»!

А взрослым я хочу сказать:
«Остановитесь, люди!
Ведь скоро выгледит как Днестр,
Совсем мы позабудем!»

Беречь должны мы Днестр-реку,
Любить и помогать во всем!
Тогда любому человеку
Приятней станет жить на нем!

Номинация «Стихотворения, проза,
научно-популярная статья»
III место (стихотворение, возрастная категория до 16 лет)
Многолетняя Мария, 8 лет,
«Спасите Днестр!»
с. Ержово, Рыбницкий район, Приднестровье, Молдова

Використання природних ресурсів річки Гнила Рудка

Номинация «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»
I місце (стаття, вікова категорія до 16 років)
Дячук Діана, 15 років,
**«Використання природних ресурсів річки
Гнила Рудка»**
м. Скалат, Тернопільська область, Україна

Збереження Дністра – наша спільна справа

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»
III місце (стаття, вікова категорія до 16 років)
Асмоловський Артем, 15 років,
«Збереження Дністра – наша спільна справа»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

За пригоршню зёрен

Давно была история эта, когда не помню, но знаю точно, меня тогда не было. В степях Бессарабской земли тогда была большая засуха, капля упавшая на землю не успевала растечься, а уже высыхала, а издали когда-то зелёные холмы превратились в сухие, огромные стога пшеницы. Только один сосуд не позволял умереть от жгучего солнца местным обитателям – Днестр. С высокого холма, река казалась сине-зеленой веной этой земли, сухая трава которой напоминала старческую кожу. Жизнь во всём краю окружила оазис, но и там не нашлось места и еды для всех. Поэтому многие обитатели ходили за пропитанием в ближайшее село, где точно были запасы. Гости речного оазиса не всегда возвращались оттуда, а возвратившиеся рассказали, что живёт там жадный человек, псарню и всё село в кулаке держит, да никого не пускает, хищников травит, птиц стреляет. Зато пищи много у него, мешки с зернами от других крестьян, куры, за каменной стеной и единственная на всё село корова. Не совались туда Днестра гости, но был один зверёк, не страшно было ему, не молод был, говорят от Волги до сюда за одно лето дошёл, и не хищник это, а простой грызун, суслик.

Знал зверёк, что мало жить осталось, да помочь другим хотел, тем, кто сам не мог пробраться туда и прокормить себя. И вот однажды ночью он пополз туда, через солому и сухие кусты, в поисках бреши в крепости человека жадного. Долго ползал суслик, и копал много, то в курятник зароет, то чуть к псам не подползёт, то в хлев пророеет путь. И наконец нашел дорогу к спасению других, в стене дома человека была нора мышей, которых псы прогнали, а саму нору не заделали, вот и появилось окно для суслика.

Стало оно путём постоянным для него, он забегал туда и через время выбегал, набившись зернами кукурузы. Не мог он много за раз набрать, а потому мешок не опустел. Но помогал он братьям по несчастью, как мог. Пока как-то однажды, тот жадный человек не заметил чьи-то следы на сухой земле, напоминавшей песок, потому решил человек проследить, кто и что ходит к нему в дом. И увидел вторженца маленького ночью, да был хитёр хозяин, ловить нельзя собакой, ведь убежит малявка, здесь нужна ловушка, додумал быстро он.

И вот вновь ночью, пробираясь в дом, суслик не заметил, ловушку над мешком, набрав немного зёрен, хотел он убежать, но механизм быстрее поймал зверька. И вот сидит он в клетке без воды, в жаре каменного дома, на потеху хозяину и ждёт конца. Его сердце замедлило стук, и от бессилия он лег в спячку.

Там ему снился путь, который преодолел он, чтобы добраться до земли этой, зеленые леса, желтые пшеничные поля, красные от мака луга, и синие и голубые

реки, не имеющие границ и концов. Снилось ему прохлада дождя, которого так давно не было в этих краях, и холодная вода Днестра, которую он пил недавно. Снился жар солнца красного, которое высушило всё вокруг и даже его самого. Снилось завывание степного ветра и игру деревенского мудреца на флейте, эти звуки красиво соединялись вместе, объединяя человека и природу, превращая это в красивую симфонию.

Сон суслика был непоколебим, хозяин дома ждал, когда грызун испустит последний дух, от голода и жажды. Нетерпелив был человек, и часто шатал и тряс клетку суслика, но тот спал, и ждал, набираясь сил, тех что у него было.

И вот хозяин дома не выдержал, и со всех сил бросил клетку на пол, от чего она разбилась. И тут грызун очнулся, и понял, момент для побега настал. Его маленькое тельце наполнилось духом и жизнью, которые он копил во сне и побежал из-за всех сил прочь из дому. Хозяин не мог позволить себе проиграть такому зверьку, а потому спустил пять самых злых своих собак, и они погнались суслика из села, не давая ему шанса передохнуть, а только гнали его, чтобы вымотать и только потом принести добычу хозяину.

Красное солнце опускалось за сухие холмы, пшеничного цвета, а к нему бежали маленький суслик и пять псов, казалось, что не долго осталось грызуну. Они нагоняли его быстрее и быстрее, а силы покидали его стремительнее и стремительнее. И вот поднявшись на холм еще ближе к солнцу казалось, что суслик пропал, но помощь пришла откуда нежданно. Жгучая сухая трава разогретая и подпалённое солнцем, оказалась чересчур горяча для нежных собачьих лап, и псы страшно завыли как щенки спасаясь от жгучего диска солнца и горячей земли степей Бессарабии. И вот смертельно уставший грызун, провожая взглядом собак, обернулся к закату. Суслик валился на землю от бессилия и понимая свое положение, вдали от воды и без чувств он лег на землю, спасшую его, и стал ждать, когда заснет навсегда.

Он думал о том, как без его помощи проживут другие жители убежища реки. Грызун не думал о злом хозяине дома, который замучил его, всего лишь за пригоршню зёрен, а думал о других, кому обещал помочь.

И вот солнце скрылось за холмами, а земля стала темно-синей от звездного и лунного света, и суслик тихо закрывал глаза.

Ещё темным утром, по холму шёл молодой офицер, на плече по большой звезде, с винтовкой за спиной и ведром в руке, он шёл к реке за водой. И вдруг заметил посеревшее, но всё ещё сливающееся с сухой травой тельце грызуна. Офицер с грустью посмотрел на зверька и сказал: «Эх, не дожил ты маленький, до дождя, что придёт завтра с востока.»

Несчастного грызуна он взял в руки и почувствовал его еле бьющееся сердце, и потому пошёл с сусликом за пазухой к реке.

На берегу, офицер зачерпнул ладонью воды и медленно облил ею грызуна. Суслик медленно открыл глубокие черные глаза, и пару мгновений лежал не подвижно, после медленно подошел к реке испив прохлады. Он снова был живым. И по своей звериной природе, придя в себя убежал от доброго человека, скрывшись в камыше.

Офицер с ухмылкой проводил суслика, и улыбнувшись посмотрел на встающее солнце, освещающее золотые холмы степи: И вот родился новый день...

Номинация «Стихотворения, проза,
научно-популярная статья».

Иместо (проза, возрастная категория 17-21 лет)

Усов Данила, 18 лет,

За пригоршню зерен

г. Бендеры, Приднестровье, Молдова

Наш Дністер

Ти і бистрий, і повільний – мій Дністер.
Ти до моря мчиш, мов справжній каскадер.

Ти струмок, що з джерела малого рушив в путь,
Ти ріка-історія в легендах, що живуть.

До свободи завжди шлях наш нелегкий
Та душі не стримати політ щемкий!

Виграє на сонці твоя диво-течія
І снаги наповнена душа моя!

Вільні, чисті, сповнені добра,
Буйноцвітні береги Дністра!

Бачив Ти і зливи, і льоди...
Будь благословенний Ти з роси й води!

Ти до моря мчиш, мов справжній каскадер
Незалежний, гордий – наш Дністер!

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»
III місце (вірш, вікова категорія 17-21 років)
Гук Владислав, 17 років,
«Наш Дністер»
м. Чернівці, Україна

Маленькие шаги к большим изменениям: решение экологических вопросов реки Днестр

Номинация «Стихотворения, проза,
научно-популярная статья»

I место (научно-популярная статья, возрастная
категория 17-21 лет)

Михаил Гутюм, 17 лет,

**«Маленькие шаги к большим изменениям:
решение экологических вопросов реки Днестр»**

г. Кишинев, Молдова

Склад конкурсної комісії міжнародного басейнового конкурсу «Барви Дністра» 2023

Співголови комісії:

- **Віталій Андрійчук** – виконуючий обов'язки начальника Дністровського басейнового управління водних ресурсів (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Радун Казаку** – замісник директора, Агенція «Апеле Молдовеї» (м. Кишинів, Республіка Молдова).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «Малюнок»:

- **Мальвіна Геніч** – начальник відділу водних відносин, басейнової взаємодії та міжнародного співробітництва Басейнового управління водних ресурсів річок Прут та Серет (м. Чернівці, Україна);
- **Людмила Богайчук** – художниця, член Національної спілки художників України, старший викладач кафедри теорії та методики декоративно-прикладного мистецтва і графіки художньо-графічного факультету Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського (м. Одеса, Україна);
- **Ірина Блохіна** – координаторка конкурсу «Барви Дністра» від правого берега Дністра у Молдові, представниця ліцею ім. І.С. Нечуя-Левицького та Міжнародної асоціації «Еко-TIPAC» (м. Кишинів, Республіка Молдова);
- **Ілінка Урсун** – художниця, Eco-TIRAS (м. Кишинів, Республіка Молдова).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «Фоторобота»:

- **Тарас Майстришин** – професійний фотограф, член Національної спілки журналістів України (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Ірина Гіндіна** – представниця Всеукраїнської екологічної ліги в Одеській області, незалежна журналістка (м. Одеса, Україна);
- **Олег Деркач** – фотограф, голова Миколаївської філії НЕЦ України, Заслужений природоохоронець України (м. Миколаїв, Україна);
- **Ольга Криворучко** – координаторка конкурсу «Барви Дністра» від лівого берега Дністра у Молдові, представниця ГО «ДТіП» та Міжнародної асоціації «Еко-TIPAC» (м. Рибниця, Республіка Молдова);
- **Ілінка Урсун** – художниця, Eco-TIRAS (м. Кишинів, Республіка Молдова).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «Відеофільм, слайд-шоу»:

- **Іванна Гнатишин** – заступниця начальника Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Мар'яна Трач** – начальниця відділу водних відносин та басейнової взаємодії Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Марія Орфанова** – доцентка кафедри екології Івано-Франківського національного технічного університету нафти та газу (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Олена Яворська** – старший викладач кафедри ботаніки та екології Донецького національного університету ім. В. Стуса (м. Вінниця, Україна);

- **Володимир Полторак** – керівник громадської організації «Агрікола», кандидат історичних наук, автор книг та телепередач (м. Одеса, Україна);
- **Лілія Паша** – Теоретичний ліцей Оризонт, (м. Кишинів, Республіка Молдова)

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «**Захід з оздоровлення водних ресурсів**»:

- **Світлана Слесаренко** – керівниця ГО «Чорноморський жіночий клуб». Національна координаторка конкурсу від України (м. Одеса, Україна);
- **Коваленко Олена** – координаторка операційної підтримки та нарощування потенціалу, Франкфуртське Зоологічне Товариство (м. Київ, Україна);
- **Марія Орфанова** – доцентка кафедри екології Івано-Франківського національного технічного університету нафти та газу (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Ірена Дідич** – начальник відділу водних відносин у басейні річки Дністер БУВР Західного Бугу та Сяну (м. Львів, Україна);
- **Володимир Полторак** – керівник громадської організації «Агрікола», кандидат історичних наук, автор книг та телепередач (м. Одеса, Україна);
- **Лілія Паша** – Теоретичний ліцей Оризонт, (м. Кишинів, Республіка Молдова);
- **Тетяна Сіняєва** – координаторка проектів «Еко-ТІРАС». Національна координаторка конкурсу від Республіки Молдова (м. Кишинів, Республіка Молдова).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «**Твір, оповідання, вірш, науково-популярна стаття**»:

- **Іванна Гнатишин** – заступниця начальника Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Ольга Деркачова** – українська письменниця, докторка філологічних наук, професорка, членкиня Національної спілки письменників України з 2010 р. (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Ольга Криворучко** – координаторка конкурсу «Акварелі Дністра» від лівого берега Дністра у Молдові, представниця ГО «ДТіП» та Міжнародної асоціації «Еко-ТІРАС» (м. Рибниця, Республіка Молдова);
- **Ірина Гіндіна** – представниця Всеукраїнської екологічної ліги в Одеській області, незалежна журналістка (м. Одеса, Україна);
- **Володимир Полторак** – керівник громадської організації «Агрікола», кандидат історичних наук, автор книг та телепередач (м. Одеса, Україна);
- **Лілія Паша** – Теоретичний ліцей Оризонт, (м. Кишинів, Республіка Молдова).

До організаційної команди у 2023 році входили Іванна Гнатишин, Лілія Гричучевич, Олена Коваленко, Ольга Ленько та Світлана Слесаренко від України та Ірина Блохіна, Ольга Криворучко та Тетяна Сіняєва від Республіки Молдова.

Componența comisiei de concurs a Concursului Internațional de bazin „Culorile Nistrului”, 2023

Co-președinții comisiei:

- **Vitali Andrâciuc** – șef interimar al Administrației resurselor de apă din Bazinul Nistrului (Ivano-Frankivsk, Ucraina);
- **Radu Cazacu** – director adjunct, Agenția „Apele Moldovei” (Chișinău, Republica Moldova).

Componența comisiei de concurs pentru desemnarea câștigătorilor la nominalizarea „Desen”:

- **Malvina Ghenici** – șefa Departamentului Relații cu Apă, Interacțiune Bazinală și Cooperare Internațională a Administrației Apelor Bazinale a râurilor Prut și Siret (Cernăuți, Ucraina);
- **Ludmila Bogaiciuc** – artist, membru al Uniunii Naționale a Artiștilor din Ucraina, lector superior al Departamentului de Teoria și Metodologia Artelor Decorative și Aplicate și Grafică, Facultatea de Arte și Grafică, „Universitatea Națională Pedagogică din Ucraina de Sud în numele lui K. D. Ushinsky” (Odesa, Ucraina);
- **Irina Blohina** – coordonator al concursului „Acuarele nistrene” reprezentant al malului drept al Nistrului în Republica Moldova, Liceul Teoretic, „I.S. Liceul Neciu-Levițchi” și Asociația Internațională „Eco-TIRAS” (Chișinău, Republica Moldova);
- **Ilinca Ursu** – artist, Asociația Internațională „Eco-TIRAS” (Chișinău, Republica Moldova).

Componența comisiei de concurs pentru desemnarea câștigătorilor la nominalizarea „Lucrare foto”:

- **Taras Maistrișin** – fotograf profesionist, membru al Uniunii Naționale a Jurnaliștilor din Ucraina (Ivano-Frankivsk, Ucraina);
- **Irina Ghindina** – reprezentant al Ligii Ecologice All-Ucrainene din regiunea Odesa, jurnalist independent (Odesa, Ucraina);
- **Oleg Dercaci** – fotograf, președinte al filialei Mykolaiv a NEC din Ucraina, Ecologist de onoare al Ucrainei (Odesa, Ucraina);
- **Olga Crivorucico** – coordonator al concursului „Acuarele Nistrului” de pe malul stâng al Nistrului în Moldova, reprezentant al ONG-ului „JEEP” și al Asociației Internaționale „Eco-TIRAS” (Rîbnița, Republica Moldova).
- **Ilinca Ursu** – artist, Asociația Internațională „Eco-TIRAS” (Chișinău, Republica Moldova).

Componența comisiei de concurs pentru desemnarea câștigătorilor la nominalizarea „Film video, prezentare de diapozitive”:

- **Ivana Gnatișin** – șef adjunct al Administrației Apelor din Bazinul Nistrului (Ivano-Frankivsk, Ucraina);
- **Mariana Traci** – șefa Departamentului Relații cu Apă și Interacțiune Bazinală a Administrației Apelor Bazinul Nistrului (Ivano-Frankivsk, Ucraina);
- **Maria Orfanova** – profesor asociat al Departamentului de Ecologie, Universitatea Națională Tehnică de Petrol și Gaze Ivano-Frankivsk (Ivano-Frankivsk, Ucraina);

- **Elena Iavorskaia** – lector principal al Departamentului de Botanică și Ecologie, Universitatea Națională V. Stus Donetsk (Vinnitsia, Ucraina).
- **Volodâmâr Poltorak** – șef ONG „Agricola”, doctor în istorie, autor de cărți și programe TV (Odesa, Ucraina);
- **Lilia Pașa** – profesoară, IPÎ Liceul Teoretic „Orizont”, IP LT „ION CREANGĂ” (Chișinău, Republica Moldova).

Componența comisiei de concurs pentru desemnarea câștigătorilor la nominalizarea „Acțiune de îmbunătățire a resurselor de apă”:

- **Svitlana Slesarenok** – șefa ONG „Clubul Femeilor de la Marea Neagră”. Coordonator național al concursului din Ucraina (Odesa, Ucraina);
- **Olena Kovalenko** – coordonator pentru Sprijin Operațional și Consolidarea Capacităților, Societatea Zoologică din Frankfurt (Kyiv, Ucraina);
- **Maria Orfanova** – profesor asociat, Departamentul de Ecologie, Universitatea Națională Tehnică de Petrol și Gaze Ivano-Frankivsk (Ivano-Frankivsk, Ucraina);
- **Irena Didăci** – șefa Departamentului Relații cu Apă în Bazinul Râului Nistru, BUWR Vest Bug ta Siana (Lviv, Ucraina);
- **Volodâmâr Poltorak** – șef ONG „Agricola”, doctor în istorie, autor de cărți și programe TV (Odesa, Ucraina);
- **Lilia Pașa** – profesoară, IPÎ Liceul Teoretic „Orizont”, IP Liceul Teoretic „ION CREANGĂ” (Chișinău, Republica Moldova);
- **Tatiana Siniaeva** – coordonator de proiecte Asociația Internațională „Eco-TIRAS”, Coordonator național al concursului din Republica Moldova (Chișinău, Republica Moldova).

Componența comisiei de concurs pentru desemnarea câștigătorilor la nominalizarea „Operă, poveste, poezie, articol de popularizare”:

- **Ivana Gnatășân** – șef-adjunct al Administrației Apelor din Bazinul Nistrului (Ivano-Frankivsk, Ucraina);
- **Olga Dercaceva** – scriitoare ucraineană, doctor în științe filologice, profesor, membră a Uniunii Naționale a Scriitorilor din Ucraina din 2010 (Ivano-Frankivsk, Ucraina);
- **Olga Crivorucico** – coordonator al concursului „Culorile Nistrului” de pe malul stâng al Nistrului în Moldova, reprezentant al ONG-ului „JEEP” și al Asociației Internaționale „Eco-TIRAS” (Rîbnița, Republica Moldova);
- **Irina Ghindina** – reprezentant al Ligii Ecologice All-Ucrainene din regiunea Odesa, jurnalist independent (Odesa, Ucraina);
- **Volodâmâr Poltorak** – șef ONG „Agricola”, candidat la științe istorice, autor de cărți și emisiuni TV (Odesa, Ucraina);
- **Lilia Pașa** – profesoară, IPÎ Liceul Teoretic „Orizont”, IP Liceul Teoretic „ION CREANGĂ” (Chișinău, Republica Moldova).

Echipa organizatoare din 2023 le-a inclus pe Ivana Gnatășin, Liliia Hrychulevych, Olena Kovalenko, Olga Lenko și Svitlana Slesarenok din Ucraina și Irina Blohina, Olga Crivorucico și Tatiana Siniaeva din Republica Moldova.

Состав конкурсной комиссии международного бассейнового конкурса «Акварели Днестра» 2023

Сопредседатели комиссии:

- **Виталий Андрийчук** – исполняющий обязанности начальника Днестровского бассейнового управления водных ресурсов (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Раду Казак** – заместитель директора, Агентство «Апеле Молдовой» (г. Кишинев, Республика Молдова).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «Рисунок»:

- **Мальвина Генич** – начальник отдела водных отношений, бассейнового взаимодействия и международного сотрудничества Бассейнового управления водных ресурсов рек Прут и Серет (г. Черновцы, Украина);
- **Людмила Богайчук** – художница, член Национального союза художников Украины, старший преподаватель кафедры теории и методики декоративно-прикладного искусства и графики художественно-графического факультета Южноукраинского национального педагогического университета им. К.Д.Ушинского (г. Одесса, Украина);
- **Ирина Блохина** – координатор конкурса «Акварели Днестра» от правого берега Днестра в Молдове, представительница лица им. И.С. Нечуя-Левицкого и Международной ассоциации «Эко-ТИРАС» (г. Кишинев, Республика Молдова);
- **Илинка Урсу** – художница, «Эко-ТИРАС» (г. Кишинев, Республика Молдова).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «Фоторабота»:

- **Тарас Майстришин** – профессиональный фотограф, член Национального союза журналистов Украины (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Гиндина Ирина** – представитель Всеукраинской экологической лиги в Одесской области, независимый журналист (г. Одесса, Украина);
- **Олег Деркач** – фотограф, председатель Николаевского филиала НЭЦ Украины, Заслуженный охранник природы Украины (г. Одесса, Украина);
- **Ольга Криворучко** – координатор конкурса «Акварели Днестра» от левого берега Днестра в Молдове, представитель ОО «ДЖИП» и Международной ассоциации «Эко-ТИРАС» (г. Рыбница, Республика Молдова).
- **Илинка Урсу** – художница, «Эко-ТИРАС» (г. Кишинев, Республика Молдова).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «Видеофильм, слайд-шоу»:

- **Иванна Гнатишин** – заместительница начальника Днестровского БУВР (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Марьяна Трач** – начальница отдела водных отношений и бассейнового взаимодействия Днестровского БУВР (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Мария Орфанова** – доцент кафедры экологии Ивано-Франковского национального технического университета нефти и газа (г. Ивано-Франковск, Украина);

- **Елена Яворская** – старший преподаватель кафедры ботаники и экологии Донецкого национального университета им. В. Стуса (г. Винница, Украина);
- **Владимир Полторак** – руководитель общественной организации «Агрикола», кандидат исторических наук, автор книг и телепередач (г. Одесса, Украина);
- **Лилия Паша** – Теоретический лицей Оризонт (г. Кишинев, Республика Молдова).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «**Мероприятие по оздоровлению водных ресурсов**»:

- **Светлана Слесаренко** – руководительница ОО «Черноморский женский клуб». Национальный координатор конкурса от Украины (г. Одесса, Украина);
- **Елена Коваленко** – координатор операционной поддержки и наращивания потенциала, Франкфуртское Зоологическое Общество (г. Киев, Украина);
- **Мария Орфанова** – доцент кафедры экологии Ивано-Франковского национального технического университета нефти и газа (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Ирена Дидыч** – начальник отдела водных отношений в бассейне реки Днестр БУВР Западного Буга та Сяна (г. Львов, Украина);
- **Владимир Полторак** – руководитель общественной организации «Агрикола», кандидат исторических наук, автор книг и телепередач (г. Одесса, Украина);
- **Лилия Паша** – Теоретический лицей Оризонт, (г. Кишинев, Республика Молдова);
- **Татьяна Синяева** – координатор проектов «Эко-ТИРАС». Национальный координатор конкурса от Республики Молдовы (г. Кишинев, Республика Молдова).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «**Произведение, рассказ, стихотворение, научно-популярная статья**»:

- **Иванна Гнатишин** – заместительница начальника Днестровского БУВР (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Ольга Деркачева** – украинская писательница, доктор филологических наук, профессор, член Национального союза писателей Украины с 2010 г. (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Ольга Криворучко** – координатор конкурса «Акварели Днестра» от левого берега Днестра в Молдове, представительница ОО «ДЖиП» и Международной ассоциации «Эко-ТИРАС» (г. Рыбница, Республика Молдова);
- **Ирина Гиндина** – представитель Всеукраинской экологической лиги в Одесской области, независимый журналист (г. Одесса, Украина);
- **Владимир Полторак** – руководитель общественной организации «Агрикола», кандидат исторических наук, автор книг и телепередач (г. Одесса, Украина);
- **Лилия Паша** – Теоретический лицей Оризонт (г. Кишинев, Республика Молдова).

В организационную команду в 2023 году входили Иванна Гнатишин, Лилия Гричулевич, Елена Коваленко, Ольга Ленько и Светлана Слесаренко от Украины и Ирина Блохина, Ольга Криворучко и Татьяна Синяева от Республики Молдова.

Composition of the competition commission of the international basin contest “Colours of the Dniester” 2023

Co-chairs of the commission:

- **Vitalii Andriichuk** – Acting Head of the Dniester Basin Water Resources Authority (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Radu Cazacu** – Deputy Director, Apele Moldovei Agency (Chisinau, Republic of Moldova).

Composition of the competition commission for determining the winners in the nomination “**Drawing**”:

- **Malvina Genich** – Head of the Department of Water Relations, Basin Interaction and International Cooperation of the Basin Water Administration of the Prut and Siret Rivers (Chernivtsi, Ukraine);
- **Liudmyla Bogaichuk** – artist, member of the National Union of Artists of Ukraine, senior lecturer of the Department of Theory and Methodology of Decorative and Applied Arts and Graphics, Faculty of Arts and Graphics, K.D.Ushinsky South Ukrainian National Pedagogical University (Odesa, Ukraine);
- **Irina Blokhina** – coordinator of the contest “Dniester Watercolors” from the right bank of the Dniester in Moldova, representative of the I.S. Nechua-Levitschi Lyceum and the International Association “Eco-TIRAS” (Chisinau, Republic of Moldova);
- **Ilinca Ursu** – artist, Eco-TIRAS (Chisinau, Republic of Moldova).

Composition of the competition commission to determine the winners in the nomination “**Photo Work**”:

- **Taras Maistryshyn** – professional photographer, member of the National Union of Journalists of Ukraine (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Irina Gindina** – representative of the All-Ukrainian Ecological League in Odesa region, independent journalist (Odesa, Ukraine);
- **Oleg Derkach** – photographer, chairman of Mykolaiv branch of NEC of Ukraine, Honored Environmentalist of Ukraine (Odesa, Ukraine);
- **Olga Crivorucico** – coordinator of the contest “Dniester Watercolors” from the left bank of the Dniester in Moldova, representative of NGO “DJ&P” and International Association “Eco-TIRAS” (Rîbnița, Republica Moldova);
- **Ilinca Ursu** – artist, Eco-TIRAS (Chisinau, Republic of Moldova).

Composition of the competition commission to determine the winners in the nomination “**Video film, slide show**”:

- **Ivanna Gnatyshyn** – Deputy Head of the Dniester Basin Water Administration (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Mariana Trach** – Head of the Department of Water Relations and Basin Interaction of the Dniester Basin Water Administration (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Maria Orfanova** – Associate Professor of the Department of Ecology, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Olena Iavorska** – Senior Lecturer of the Department of Botany and Ecology, V. Stus Donetsk National University (Vinnytsia, Ukraine);

- **Poltorak Vladimir** – Head of NGO “Agricola”, PhD in History, author of books and TV programs (Odesa, Ukraine);
- **Lilia Pasha** – Theoretical Lyceum Orizont, (Chisinau, Republic of Moldova).

Composition of the competition commission for determining the winners in the nomination **“Water Resources Improvement Action”**:

- **Svitlana Slesarenok** – Head of NGO “Black Sea Women’s Club”. National coordinator of the contest from Ukraine (Odesa, Ukraine);
- **Olena Kovalenko** – Operational Support and Capacity Building Coordinator, Frankfurt Zoological Society (Kyiv, Ukraine);
- **Maria Orfanova** – Associate Professor, Department of Ecology, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Irena Didych** – Head of the Department of Water Relations in the Dniester River Basin, Western Bug ta Siana BUWR (Lviv, Ukraine);
- **Volodymyr Poltorak** – Head of NGO “Agricola”, PhD in History, author of books and TV programs (Odesa, Ukraine);
- **Lilia Pasha** – Theoretical Lyceum Orizont, (Chisinau, Republic of Moldova);
- **Tatiana Siniaeva** – Eco-TIRAS project coordinator. National coordinator of the contest from the Republic of Moldova (Chisinau, Republic of Moldova).

Composition of the competition commission to determine the winners in the nomination **“Work, story, poem, popular science article”**:

- **Ivanna Hnatyshyn** – deputy chief of the Dniester Basin Water Administration (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Olga Derkacheva** – Ukrainian writer, doctor of philological sciences, professor, member of the National Union of Writers of Ukraine since 2010 (Ivano-Frankivsk, Ukraine);
- **Olga Crivorucico** – coordinator of the contest “Dniester Watercolors” from the left bank of the Dniester in Moldova, representative of NGO “DJ&P” and the International Association “Eco-TIRAS” (Rîbnița, Republica Moldova);
- **Iryna Gindina** – representative of the All-Ukrainian Ecological League in Odesa region, independent journalist (Odesa, Ukraine);
- **Volodymyr Poltorak** – head of NGO “Agricola”, candidate of historical sciences, author of books and TV programs (Odesa, Ukraine);
- **Lilia Pasha** – Theoretical Lyceum Orizont, (Chisinau, Republic of Moldova).

The organising team in 2023 included Ivanna Hnatyshyn, Liliia Hrychulevych, Olena Kovalenko, Olha Lenko and Svitlana Slesarenok from Ukraine and Irina Blohina, Olga Crivorucico and Tatiana Siniaeva from the Republic of Moldova.

Зміст цієї публікації, висловлені в ній думки, оцінки та висновки відображають думку авторів і можуть не збігатися з офіційною позицією ОБСЄ.

Conținutul acestei publicații, opiniile exprimate în ea, evaluările și concluziile reflectă punctele de vedere ale autorilor și pot să nu coincidă cu poziția oficială a OSCE.

Содержание данной публикации, высказанные в ней мнения, оценки и выводы отражают точку зрения авторов и могут не совпадать с официальной позицией ОБСЕ.

The content of this publication, the opinions expressed in it, assessments and conclusions reflect the views of the authors and may not coincide with the official position of the OSCE.